

STATISTIČKA ANALIZA POSLOVANJA SOCIETE GENERALE-SPLITSKE BANKE d.d. U RAZDOBLJU OD 2007. DO 2014. I USPOREDBA S GLAVNIM KONKURENTIMA

Šarić, Mirela

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:509472>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-09**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

DIPLOMSKI RAD

**STATISTIČKA ANALIZA POSLOVANJA
SOCIETE GENERALE-SPLITSKE BANKE d.d. U
RAZDOBLJU OD 2007. DO 2014. I USPOREDBA S
GLAVNIM KONKURENTIMA**

Mentor:

Prof.dr.sc. Ante Rozga

Studentica:

Mirela Šarić univ.bacc.oec

Split, rujan 2016.

Sadržaj:

1. UVOD	1
1.1. Problem istraživanja	1
1.2. Predmet istraživanja	3
1.3. Istraživačke hipoteze	3
1.4. Ciljevi istraživanja	4
1.5. Metode istraživanja.....	4
1.6. Doprinos istraživanja	5
1.7. Struktura diplomskog rada.....	5
2. ANALIZA POSLOVANJA SOCIETE GENERALE – SPLITSKE BANKE D.D. NA TEMELJU FINANCIJSKIH POKAZATELJA	7
2.1. Societe Generale – Splitska banka d.d.....	7
2.2. Pojam i vrste financijskih izvještaja	9
2.2.1. Pokazatelji odnosa u bilanci	12
2.2.2. Pokazatelji odnosa u računu dobiti i gubitka banke	16
2.3. Poslovanje Splitske banke od 2007. do 2014. godine	18
2.4. Analiza financijskih izvještaja Splitske banke d.d.	21
2.4.1. Horizontalna analiza.....	21
2.4.2. Vertikalna analiza.....	30
3. KORELACIJSKA ANALIZA POSLOVANJA SOCIETE GENERALE – SPLITSKE BANKE OD 2007. DO 2014. GODINE	36
3.1. Korelacijska analiza	36
4. USPOREDBA POSLOVANJA SPLITSKE BANKE S ODABRANIM KONKURENTIMA	44
4.1. Klasifikacija odabranih banaka pomoću Cluster metode	54
5. ZAKLJUČAK	62
6. SAŽETAK.....	64
7. SUMMARY	64
Popis tablica	65
Popis grafikona.....	66
Popis slika	66
LITERATURA.....	67

1. UVOD

1.1. Problem istraživanja

Globalna financijska kriza, a potom i gospodarska kriza, u proteklih nekoliko godina utjecale su na usporavanje poslovanja banaka te na smanjenje njihove dobiti. Financijska kriza se definira kao najveći poremećaj na financijskim tržištima kojeg karakterizira pad cijena imovine i neuspjesi mnogih financijskih i nefinancijskih tvrtki. Kriza je izazvana visokom kreditnom ekspanzijom koju su izazvale banke, koristeći se manjkavostima financijskog sustava i preuzimajući prevelike rizike.¹ Ta spoznaja temelj je za provođenje istraživanja financijske uspješnosti banaka u Hrvatskoj, uzimajući pritom u obzir činjenicu da je kriza u Hrvatskoj nastupila s određenim vremenskim odmakom u odnosu na zemlje članice Europske unije.

Banka je javno dobro i zbog toga se kvaliteti njenog poslovanja mora posvetiti mnogo pozornosti. Temeljni kriteriji kvalitete poslovanja su stabilnost i uspješnost. Kvaliteta poslovanja se mjeri financijskim pokazateljima, dok su temeljna podloga za formiranje pokazatelja financijski izvještaji. Financijski izvještaji banke moraju biti realni i objektivni.²

Banke kao financijske institucije imaju za cilj provoditi alokaciju resursa od novčano suficitarnih k novčano deficitarnim subjektima. Drugim riječima, prikuplja sredstva od novčano suficitarnih subjekata u obliku primljenih depozita, te ih plasira novčano deficitarnim subjektima u obliku kredita. Pored tog glavnog zadatka, banke također obavljaju i druge financijske usluge u ime i za račun svojih klijenata.

Kreditiranje je jedna od najvažnijih funkcija banaka kojim stječe ogromne prihode. Međutim, odobravanje kredita je riskantna funkcija jer različiti unutarnji i vanjski faktori mogu rezultirati znatnim gubicima za banku. Za razliku od stabilnih vremena, u kriznim vremenima banci je sve teže pronaći kvalitetne i kvalificirane komitente. Ako banka želi povećati ponudu kredita treba raditi na tome da smanji negativnu selekciju i moralni hazard koji vode do sve većeg broja loših tj. nenaplativih kredita.

¹ Primorac, Ž.: Budućnost bankarstva, Ekonomija 16(2), str. 429-444, Zagreb, 2009.

² Halaj, G.: Strateške grupe i uspješnost poslovanja banaka, Financijska teorija i praksa, Vol.33, br. 2, 2009.

Predmet rada je financijska uspješnost poslovanja Societe Generale- Splitske banke d.d. (u nastavku Splitska banka) u Hrvatskoj u posljednjih nekoliko godina.

Splitska banka osnovana je 1965. godine pod imenom Komunalna banka sa sjedištem u gradu Splitu. Poslije je preimenovana u Investiciono-komercijalna banka Split, a od 1981. godine postaje dioničko društvo pod novim imenom - Splitska banka d.d.

Godine 1996. Splitska banka je ušla u proces rehabilitacije, po preporuci Hrvatske narodne banke, te je njen dionički kapital ukinut, a banka je dokapitalizirana od strane Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB). Privatizirana je i kupljena od strane UniCredita u travnju 2000. godine. Godine 2002. Bank Austria Creditanstalt AG je na temelju ugovora o kupnji Splitske banke pokrenula je proces spajanja svoje podružnice u Hrvatskoj, HVB Croatia, orijentirane na poduzetnike i veće privatne klijente i Splitske banke, s težištem na "retail" poslovanju. Nova banka, pod imenom HVB Splitska banka, usluživala je zajedničke klijente jedinstvenim povećanim katalogom proizvoda.

HVB Splitska banka je 2004. godine vrlo značajno proširila svoju mrežu poslovnica (ukupno 31 podružnica) potpisivanjem ugovora s Financijskom agencijom. Mreža HVB Splitske banke obilježena je snažnom penetracijom na području Dalmacije.

Dana 20. travnja 2006. potpisan je ugovor o prodaji HVB Splitske banke francuskoj Societe Generale Group čime je banka promijenila naziv u Societe Generale - Splitska banka d.d.

Societe Generale – Splitska banka d.d. je hrvatska tvrtka koja se bavi bankarstvom i koja je u 100% vlasništvu francuske banke Societe Generale Group. Ima 113 poslovnica diljem Hrvatske i drži 7,19% udjela u hrvatskom bankarskom sektoru (2009.)³

U ovom radu ćemo pokušati dobiti što realniju sliku poslovanja i uspješnosti Splitske banke u razdoblju od 2007. do 2014. godine. Uvid u izvore i poslovanje banaka daju nam financijska izvješća. Financijski izvještaji su izvještaji o financijskom stanju i financijskom prometu nekog poslovnog subjekta, u ovom slučaju Splitske banke. Poznavanje uloge financijskih izvještaja u banci bitan je za ukupan poslovni uspjeh, pa mu tako treba i pristupati. Vertikalne i horizontale analize najznačajniji su dio analiza financijskih izvještaja koje nam mogu biti skupina brojki, ali mogu biti i skupina pokazatelja na osnovi kojih ćemo donijeti poslovne odluke.

³ https://hr.wikipedia.org/wiki/Splitska_banka#Vidi_je.C5.A1 [16.03.2016.]

1.2. Predmet istraživanja

Iz analize problema istraživanja može se definirati predmet istraživanja. Predmet istraživanja ovoga rada biti će statistička analiza financijskih izvještaja Splitske banke kako bi se dobile informacije o uspješnosti poslovanja Splitske banke u promatranom razdoblju od 2007. do 2014. godine na temelju čega će se donijeti zaključci u skladu sa hipotezama i ciljevima istraživanja.

Temeljna financijska izvješća su: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvješće o novčanom toku, bilješke uz financijska izvješća i izvješće o promjeni glavnice.⁴

Analiza će u obzir uzeti: bilancu, račun dobiti i gubitka te izvješća o novčanom toku i to u razdoblju od 2007. do 2014. godine kako bi dobili odgovore na pitanje kako je kriza utjecala na poslovanje banke, na izdavanje kredita poslovnim i privatnim subjektima. Zatim će se dobiveni pokazatelji usporediti sa pokazateljima glavnih konkurenata iz sektora bankarstva, te će se odrediti pozicija Splitske banke u odnosu na njene konkurente u razdoblju od 2007. do 2014. godine.⁵ Za analizu financijskih izvještaja koristit ćemo horizontalnu i vertikalnu analizu.

1.3. Istraživačke hipoteze

Hipoteze se postavljaju na temelju prethodno opisanog problema i predmeta istraživanja.

Hipoteze glase:

H1- Svjetska financijska kriza je negativno utjecala na poslovanje i financijske rezultate Splitske banke u Republici Hrvatskoj.

H2- Položaj Splitske banke u smislu poslovne uspješnosti s obzirom na odabrane konkurente nije se promijenio za vrijeme i nakon financijske krize.

H3- Postoji utjecaj kreditiranja promatrane banke na kretanje BDP-a za period koji se istražuje.

⁴ Žager L., Žager K.: Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 1999.

⁵ Hrvatska Narodna Banka (HNB): Bilten o bankama, Zagreb, 2015.

1.4. Ciljevi istraživanja

Nakon što smo opisali problematiku istraživanja, problem istraživanja, te postavili hipoteze koje ćemo testirati, vrijeme je za definiranje samih ciljeva istraživanja. Na temelju analiziranja konkretnih financijskih izvještaja cilj je doći do ocjene uspješnosti poslovanja Splitske banke za vrijeme krize.

Empirijsko istraživanje koje ima za cilj doći do prihvaćanja ili odbacivanja postavljenih hipoteza, također služi i kao kritički osvrt na poslovanje za odabrani period od 2007. do 2014. godine.

Jedan od ciljeva je i putem različitih pokazatelja vidjeti utjecaj financijske krize na poslovanje Splitske banke u Hrvatskoj. Također cilj je i prikazati kretanje tih pojedinih pokazatelja u više različitih banaka u Republici Hrvatskoj tijekom godina kako bi moglo doći do njihove usporedbe.

1.5. Metode istraživanja

Za obradu teme diplomskog rada biti će korištene sljedeće metode: metoda deskripcije, analiza i sinteza, komparativna metoda, statističke metode, metoda dokazivanja i opovrgavanja, te tablično i grafičko prikazivanje prikupljenih podataka.

Metoda deskripcije koristit će se kako bi se upoznalo s pojmovima bankarskog sektora, banaka, centralne banke, te će se definirati glavni pojmovi u bankarskom poslovanju.

Metodom analize i sinteze upoznat ćemo se sa poslovanjem banaka kroz više godina. Analizirat će se podatci o kretanju broja banaka kroz godine i stanju u financijskim izvješćima bankarskog sektora.

Komparativnom metodom usporedit će se razni udjeli u bankarskom sektoru. Također će biti dan prikaz tržišnih udjela povezanih s pružanjem bankarskih usluga.

Korištenjem statističkih metoda obradit će se prikupljeni podaci o poslovanju bankarskog sektora, te će ih se tablično i grafički prikazati s ciljem što veće preglednosti i usporedivosti podataka. Metodom indukcije i dedukcije donijet će se zaključak na temelju individualnih činjenica i suprotno.

Statističke metode istraživanja, potpomognute softverskim rješenjima, koristit će se kod donošenja važnih zaključaka ovoga rada. Obradeni podaci i ključne informacije potrebne za razumijevanje određenih programa i procesa biti će prikazani grafikonima, tablicama, shemama i slikama.

Da bi se izvršila klasifikacija vodećih banaka prema odabranim financijskim pokazateljima istovremeno upotrijebit će se multivariantna Cluster metoda.

1.6. Doprinos istraživanja

Doprinos ovoga istraživanja je utvrditi utjecaj financijske krize na gospodarstvo Hrvatske preko analize utjecaja krize na Splitsku banku kao jednu od vodećih banaka u cijelom bankarskom sektoru. Svrha je rada prikazati poslovanje Splitske banke za vrijeme od 2007. do 2014., odnosno za vrijeme same financijske krize te za vrijeme nakon krize.

Putem pokazatelja prikazat će se poslovanje banke kroz godine istraživanja te utvrditi kakav je utjecaj kriza imala na poslovanje banke. Daljnja svrha rada je utvrditi kakav utjecaj kreditiranje ima na BDP. Utvrdit će se kako promjene poslovanja imaju utjecaj na kretanje poslovanja banke, na obujam kretanja kredita te na odabrane financijske pokazatelje, te usporedba i sa drugim velikim bankama i koliko su one uspješno poslovale u razdoblju od 2007. do 2014. godine.

Rezultati istraživanja mogu biti od koristi ekonomskim analitičarima i donosiocima poslovnih odluka posebno u području financijskog poslovanja.

1.7. Struktura diplomskog rada

Diplomski rad će biti koncipiran da s uvodom i zaključkom sadrži pet poglavlja.

U uvodnom poglavlju definirat će se problem i predmet istraživanja te će se postaviti temeljne hipoteze, zatim će biti precizirana svrha i cilj istraživanja, navest će se znanstveno istraživačke metode koje će biti korištene u radu te na samom kraju doprinos cijelog istraživanja diplomskog rada.

U drugom dijelu će se provesti analiza poslovanja Societe Generale- Splitske banke d.d. na temelju financijskih pokazatelja koje čine pokazatelji profitabilnosti, likvidnosti i zaduženosti. Nakon toga će se analizirati financijska izvješća Societe Generale- Splitske banke d.d. pomoću pokazatelja odnosa u bilanci banke te pokazatelja odnosa u računu dobiti i gubitka i poslovanje banke pomoću horizontalne i vertikalne analize.

U trećem dijelu rada provesti će se korelacijska analiza poslovanja Societe Generale- Splitske banke d.d. u razdoblju od 2007. do 2014. godine te utjecaj danih kredita na razinu BDP-a u Republici Hrvatskoj.

U četvrtom dijelu rada će se pomoću Cluster metode raditi klasifikacija Splitske i ostalih odabranih banaka.

U petom dijelu ovog rada će se donijeti temeljni zaključci koji su proizašli na temelju dobivenih rezultata koji su dobiveni na teorijskom i empirijskom istraživanju.

2. ANALIZA POSLOVANJA SOCIETE GENERALE – SPLITSKE BANKE D.D. NA TEMELJU FINANCIJSKIH POKAZATELJA

U ovom poglavlju će se detaljno prezentirati Splitska banka, njena povijest, njene vizije, misije, kojim načelima se vodi u svom poslovanju. Zatim će se objasniti pojam financijskih izvještaja, te će se krenuti u analizu tih izvještaja putem financijskih pokazatelja kako bi dobili informacije o uspješnosti poslovanja Splitske banke. Koristit ćemo dvije vrste pokazatelja, a to su: pokazatelji odnosa u bilanci banke i pokazatelji odnosa u računu dobiti i gubitka. Nakon toga će se donijeti zaključci o poslovanju Splitske banke u razdoblju od 2007. do 2014. godine, te će se provesti analiza financijskih izvještaja pomoću vertikalne i horizontalne analize.

2.1. Societe Generale – Splitska banka d.d.

Splitska banka osnovana je 1965. godine pod imenom Komunalna banka sa sjedištem u gradu Splitu. Poslije je preimenovana u Investiciono-komercijalna banka Split, a od 1981. godine postaje dioničko društvo pod novim imenom - Splitska banka d.d.

Godine 1996. Splitska banka je ušla u proces rehabilitacije, po preporuci Hrvatske narodne banke, te je njen dionički kapital ukinut, a banka je dokapitalizirana od strane Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB). Privatizirana je i kupljena od strane UniCredita u travnju 2000. godine. Godine 2002. Bank Austria Creditanstalt AG je na temelju ugovora o kupnji Splitske banke pokrenula je proces spajanja svoje podružnice u Hrvatskoj, HVB Croatia, orijentirane na poduzetnike i veće privatne klijente i Splitske banke, s težištem na "retail" poslovanju. Nova banka, pod imenom HVB Splitska banka, usluživala je zajedničke klijente jedinstvenim povećanim katalogom proizvoda.

HVB Splitska banka je 2004. godine vrlo značajno proširila svoju mrežu poslovnica (ukupno 31 podružnica) potpisivanjem ugovora s Financijskom agencijom. Mreža HVB Splitske banke obilježena je snažnom penetracijom na području Dalmacije.

Dana 20. travnja 2006. potpisan je ugovor o prodaji HVB Splitske banke francuskoj Societe Generale Group čime je banka promijenila naziv u Societe Generale - Splitska banka d.d.

S 160.000 zaposlenih u 77 zemalja i 33 milijuna klijenata, grupa Societe Generale u 2014. godini proslavila je 150 godina postojanja na poziciji jednog od ključnih sudionika na europskom bankarskom tržištu.

Societe Generale – Splitska banka d.d. je hrvatska tvrtka koja se bavi bankarstvom i koja je u 100% vlasništvu francuske banke Societe Generale Group. Ima 113 poslovnica diljem Hrvatske i drži 7,19% udjela u hrvatskom bankarskom sektoru (2009.)⁶

Ulaganje u Splitsku banku u 2006. godini od strane grupe Societe Generale bila je jedna od nekoliko velikih investicija u istočnoj Europi koje su provedene u okviru strategije na području međunarodnog bankarskog poslovanja. Danas je Splitska banka u potpunosti u vlasništvu Societe Generale grupe.

Societe Generale grupa na hrvatskom tržištu nudi različite proizvode - osim univerzalnih bankarskih proizvoda, tu su još leasing, osiguranje i upravljanje voznim parkom.

Strategija Splitske banke je nastaviti profitabilan i uravnotežen rast i razvoj, te kontinuirano pružati podršku svojim klijentima (u Hrvatskoj i diljem svijeta putem mreže Societe Generale grupe).

Temeljni kapital iznosi 991.425.800 kuna a regulatorni kapital 3.233.784.148,39 kuna na dan 31. prosinca 2015. godine.

Splitska banka nudi široke palete proizvoda koje su namijenjene fizičkim osobama kao što su štednja, krediti, računi i plaćanja, online bankarstvo, paketi, kartice, ponuda za studente i mlade, osiguranja (životna osiguranja, zdravstvena, osiguranje bolovanja, osiguranje od nezgode, motorna vozila, imovina, džepno osiguranje), suradnja s partnerima kao što su komore, stambene štednje, investicijski fondovi, dobrovoljna mirovinska osiguranja. Kod štednje, ovisno o mogućnostima i očekivanjima, na raspolaganju su različiti oblici štednih i štedno-investicijskih proizvoda, a svi depoziti u banci su osigurani kod Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka.

Kod kredita, ovisno o namjeni, iznosu i ostalim uvjetima kreditiranja, na raspolaganju su nenamjenski krediti, stambeni krediti, krediti za obrazovanje, auto krediti, potrošački krediti, turistički krediti te mnogi drugi. Krediti se mogu zatražiti uz fiksnu ili promjenjivu kamatnu stopu.

⁶ https://hr.wikipedia.org/wiki/Splitska_banka#Vidi_jo.C5.A1 [16.03.2016.]

Splitska banka također nudi široku paletu proizvoda za male poduzetnike i tvrtke. Od savjeta i financijske analize do financijske podrške poslovima ili projektima malih poduzetnika .

Splitska banka nudi i usluge na tržištima kapitala. Odjel trgovanja, Odjel prodaje proizvoda riznice i Brokerski odjel su jedni od vodećih sudionika hrvatskog tržišta sa spektrom usluga koje obuhvaćaju transakcije na domaćim i međunarodnim tržištima novca, deviznim tržištima i tržištima kapitala. Odjel usluga nad vrijednosnim papirima (Securities Services) posluje pod brandom Société Générale Securities Services (SGSS) i obavlja uslugu skrbništva, kao i sve usluge nad vrijednosnim papirima. Splitska banka već je niz godina za redom po izboru magazina "Global Custodian", vodeće svjetske publikacije na području skrbničke industrije ocijenjena kao vodeća banka skrbnik u Republici Hrvatskoj. Splitska banka je u 2014. godini po prvi puta sudjelovala na natječaju za nagradu World's Best Subcustodian Bank Award 2014 koji je organiziran od strane magazina Global Finance te je za Hrvatsku upravo Splitska banka osvojila ovu prestižnu nagradu. U 2015. godini banka ponavlja isti uspjeh, dok je i sama SG grupa proglašena najboljom bankom skrbnikom na području čitave zapadne Europe.⁷

2.2. Pojam i vrste financijskih izvještaja

Financijske informacije⁸ predstavljaju rezultat poslovanja tvrtke izražen u novcu. Glavni izvor informacija o poslovanju tvrtke su financijska izvješća. Informacije koje sadrže izvješća su informacije o prošlim aktivnostima i njihovim rezultatima što analitičar/korisnik informacija treba imati na umu. Naime, dobri povijesni rezultati ne znače da će tvrtka i ubuduće dobro poslovati, niti lošiji rezultati znače u svakom slučaju da će se takav trend nastaviti i ubuduće.

Temeljna financijska izvješća u Hrvatskoj prema ZOR-u su:⁹

1. Bilanca
2. Račun dobiti i gubitka
3. Izvješća o novčanom toku
4. Bilješke uz financijska izvješća
5. Izvješće o promjeni glavnice

⁷ <https://www.splitskabanka.hr/trzista> (na dan 10.7.2016.)

⁸ Vidučić,Lj.: Financijski menadžment, VI. izdanje, str. 364

⁹ Vidučić, Lj.: Financijski menadžment, VI. iudanje, str.365

Bilanca je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza na određeni datum. Sastoji se od dva sastavna dijela, aktive i pasive. Bilanca pokazuje financijski položaj društva, imovinu kojom raspolaže društvo, obveze društva i vlasničku glavnici. Osnovno pravilo bilance je ujednačenost aktive i pasive i to tako da aktiva prikazuje imovinu po njenim vrstama i likvidnosti (unovčivosti), a pasiva prikazuje izvore po njihovim vrstama i ročnosti. Pasiva odgovara na pitanje iz kojih izvora je stečena ukupna imovina društva, iz vlastitih ili tuđih izvora i koliko su trajni ti izvori. Ta se ravnoteža može zapisati pomoću sljedeće formule:

$$\textit{Imovina} = \textit{Izvori imovine}$$

Desna strana formule može se zapisati i na sljedeći način:

$$\textit{Imovina} = \textit{Kapital} + \textit{Obveze}$$

Bilanca banke treba uključivati sredstva (imovinu/aktivu) i obveze (pasivu).

U sredstva spadaju novac i salda kod centralne banke, blagajnički zapisi i drugi vrijednosni papiri, plasmani kod drugih banaka i zajmovi drugim bankama, drugi plasmani na tržištu novca, zajmovi i predujmovi klijentima te investicijski vrijednosni papiri.

U obveze spadaju depoziti od drugih banaka, ostali depoziti s tržišta novca, iznosi koji se duguju drugim deponentima, certifikati depozita, vlastite mjenice i druge dokumentirane obveze te druga posuđena sredstva.

*Račun dobiti i gubitka*¹⁰ je prikaz prihoda, rashoda i financijskog rezultata u određenom vremenskom razdoblju. Banka treba prezentirati izvještaj o dobitku koji grupira prihode i rashode po vrstama i objavljuje iznose glavnih vrsta prihoda i rashoda.

Glavne vrste prihoda banke uključuju:

- kamate,
- naknade za usluge,
- provizije.

¹⁰ Filipović, I.: Računovodstvo banaka, skripta, Sveučilište u Splitu

Glavne vrste rashoda banke uključuju:

- kamate,
- naknade,
- provizije,
- gubitke po zajmovima i predujmovima,
- administrativne rashode i dr.

*Izvešća o novčanom toku*¹¹ daju informacije o izvorima i upotrebi gotovine tijekom izvještajnog razdoblja, ali predstavljaju i bazu za planiranje budućih gotovinskih tijekova i potreba za financiranjem.

U izvješću se tijekovi klasificiraju prema aktivnostima i to na tijekove od:

- poslovne aktivnosti,
- investicijske aktivnosti,
- financijske aktivnosti.

*Bilješke uz financijska izvješća*¹² predstavljaju detaljniju dopunu i razradu podataka iz bilance, računa dobiti i gubitka i izvješća o novčanom tijeku. Bilješke trebaju pratiti razradu podataka u pojedinim izvješćima radi smislene prezentacije ključnih informacija. Bilješke se svode na dvije osnovne grupe: one koje objašnjavaju računovodstvene politike koje su primjenjene u izradi izvješća, te ostale podatke koji su važni za razumijevanje izvješća.

*Izvešće o promjeni glavnice*¹³ sadrži podatke o kapitalu i pričuvama, te isplaćenim dividendama koje se preuzimaju iz knjigovodstvenih stanja na posljednji dan obračunskog razdoblja.

Korisnicima financijskih izvještaja banaka potrebne su relevantne, pouzdane i usporedive informacije koje im mogu poslužiti u procjeni financijskog položaja neke banke, te i za donošenje odgovarajućih odluka. Upravo zbog toga, objavljivanja financijskih izvještaja banaka moraju biti dovoljno razumljiva kako bi ih mogao shvatiti što širi krug korisnika.

U nastavku rada slijedi analiza putem pokazatelja kojom će se analizirati temeljna financijska izvješća kako bismo došli do rezultata istraživanja.

¹¹ Vidučić, Lj.: Financijski management, VI. izdanje, str. 371.

¹² Vidučić, Lj.: Financijski management, VI. izdanje, str. 375.

¹³ Vidučić, Lj.: Financijski management, VI. izdanje, str. 375.

Postoje dvije vrste analize putem pokazatelja koje ćemo koristiti u nastavku. To su:

1. Pokazatelji odnosa u bilanci,
2. Pokazatelji odnosa u računu dobiti i gubitka banke.

2.2.1. Pokazatelji odnosa u bilanci

Financijski pokazatelji predstavljaju indikatore kao odnose između određenih veličina prikazujući na taj način uspješnost poslovanja banke. U radu se koriste određeni financijski pokazatelji s ciljem da se uoči kronološka uspješnost poslovanja Splitske banke. U radu će se koristiti samo neki od pokazatelja odnosa u bilanci banke, a to su pokazatelji profitabilnosti, pokazatelji likvidnosti i pokazatelji zaduženosti. Od pokazatelja profitabilnosti koriste se povrat na ukupni kapital (ROE) te povrat na ukupnu aktivu (ROA) koji su ujedno i dvije najpopularnije bankovne mjere profitabilnosti. U radu se također koriste i pokazatelji likvidnosti od kojih je najzanimljiviji odnos danih kredita i primljenih depozita. Posljednji pokazatelj je pokazatelj zaduženosti u kojem se koriste odnos kapitala i ukupne aktive te odnos obveza i ukupne aktive.

Pokazatelji profitabilnosti

Analiza profitabilnosti obično se provodi pomoću pokazatelja profitne marže i povrata na investirano. Povrat na kapital (ROE) pokazuje koliko neto dobiti se ostvari na 100 uloženi kuna kapitala dioničara. Kako je osnovni cilj poslovanja banke povećanje vrijednosti za dioničare, ovaj pokazatelj je najbolja mjera uspješnosti banke u ispunjenju tog cilja¹⁴.

$$\text{Povrat na kapital (ROE)} = \text{Neto dobit} / \text{Vlastiti kapital}$$

Pokazatelj povrata na imovinu (ROA) pokazuje sposobnost banke da korištenjem raspoložive aktive ostvari dobit, odnosno predstavlja mjeru zarade banke. ROA mjeri koliko je lipa banka zaradila na svaku kunu aktive¹⁵. ROA je primarno indikator menadžerske efikasnosti jer on indicira koliko je menadžment bio sposoban u konvertiranju aktive u neto zaradu.

¹⁴ Vidučić, Lj.: Financijski management, RRiF, Zagreb, 2004., str. 394.

¹⁵ Vidučić, Lj.: Financijski management, RRiF, Zagreb, 2004., str. 394.

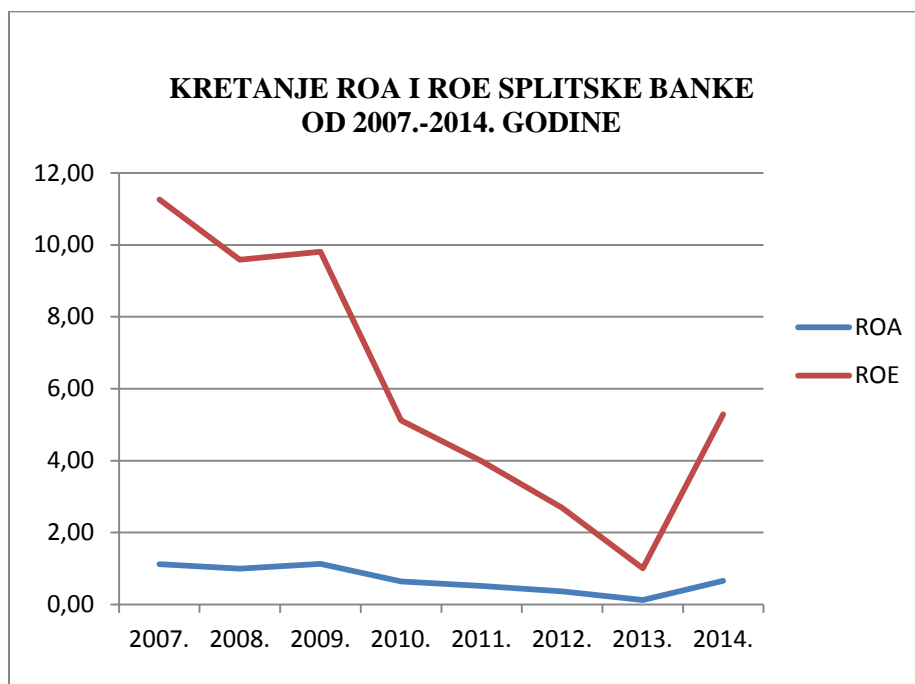
Profitabilnost poslovanja (ROA) = Neto dobit / Ukupna aktiva

Tablica 1: Kretanje ROA i ROE Splitske banke u razdoblju od 2007. do 2014. godine

Godina	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
ROA	1,12	0,99	1,13	0,64	0,52	0,36	0,12	0,66
ROE	11,26	9,58	9,81	5,12	3,99	2,69	1,00	5,29

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke

Grafikon 1: Kretanje ROA i ROE Splitske banke od 2007. do 2014. godine

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke

Na temelju tablice 1. i grafikona 1. možemo primijetiti da je Splitska banka najveći ROA tj. povrat na ukupnu imovinu imala u 2009. godini, 1,13%, što znači da je na svaku kunu korištene imovine ostvareno 1,13 lipa, odnosno na 100 kuna korištene imovine je ostvareno 1,13 kuna povrata. U toj godini je Splitska banka na 100 kuna uloženog vlastitog kapitala ostvarila 9,81 kuna neto dobiti (ROE pokazatelj). Nakon 2009. godine vidimo da dolazi do velikog pada pokazatelja. U 2010. godini na svaku kunu korištene imovine su ostvarene 0,64 lipe, u 2011. godini 0,52 lipe, u 2012. godini je ostvareno povrata 0,36 lipe, dok je najgora situacija bila 2013. godine kada je povrat na imovinu iznosio 0,12 lipa na svaku kunu korištene imovine (ROA), odnosno da je na svakih 100 kuna uloženog vlastitog kapitala ostvarila 1 kunu neto dobiti (ROE). U 2014. godini dolazi do rasta povrata u proteklih 4

godine te je iznosio 0,66 lipa na svaku kunu korištene imovine, dok je na 100 kuna uloženog vlastitog kapitala Splitska banka ostvarila 5,29 kuna neto dobiti.

Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost poduzeća da podmiruje svoje dospjele kratkoročne obveze. On daje prikaz tekućeg financijskog zdravlja poduzeća. Ovdje je korišten pokazatelj odnosa danih kredita i primljenih depozita. Na temelju odnosa kapitala i ukupne aktive može se ocijeniti statička zaduženost banke. Putem ovog pokazatelja pokazat ćemo kolika je razina primljenih depozita koji su nadalje plasirani u kredite na tržištu.

$$\text{Odnos danih kredita i primljenih depozita} = \text{Dani krediti} / \text{Primljeni depoziti}$$

Tablica 2: Odnos danih kredita i primljenih depozita Splitske banke u razdoblju od 2007. do 2014. godine

Godina	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Odnos danih kredita i primljenih depozita	1,25	1,35	1,37	1,31	1,29	1,08	0,98	0,85

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke

Na temelju podataka iz tablice 2. možemo primijetiti kako tijekom financijske krize u 2008. i 2009. godini dolazi do rasta omjera danih kredita i primljenih depozita, te je čak i veća količina danih kredita nego primljenih depozita. Najveću vrijednost ovaj pokazatelj poprima u 2009. godini kada iznosi 1,37. Nakon 2009. godine slijedi pad likvidnosti banke, te u sljedećim godinama do kraja razdoblja, vrijednost ovog pokazatelja pada i dolazi do najmanje razine od 0,85 u 2014. godini. Dakle, u 2014. godini je Splitska banka plasirala kredita u iznosu od 85% primljenih depozita.

Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti koriste se za procjenu financijskog rizika banke. Oni daju informaciju o tome kontrolira li banka svoje dugove.¹⁶ U ovom radu koristit će se sljedeća dva pokazatelja:

- pokazatelj odnosa obveza i ukupne aktive,
- pokazatelj odnosa kapitala i ukupne aktive.

Pokazatelj odnosa obveza i ukupne aktive pokazuje koliki udio sredstava su osigurali vjerovnici.¹⁷ Pokazuje do koje mjere poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja, odnosno koji je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. Ovaj pokazatelj se računa dijeljenjem ukupnih obveza s ukupnom imovinom. Viši pokazatelj znači da je tvrtka rizičnija i stoga mora plaćati veće troškove kamata. U pravilu bi vrijednost koeficijenta zaduženosti trebala biti 0,5 ili manja.

$$\text{Odnos obveza i ukupne aktive} = \text{Ukupne obveze} / \text{Ukupna imovina}$$

Pokazatelji vlastitog financiranja govore u kojem omjeru vlastito financiranje sudjeluje u poslovanju poduzeća. Pokazatelj je to bolji što je koeficijent veći od 0,50, jer to znači da se poduzeće financira iz vlastitih izvora s više od 50%. Odnosno, možemo reći što je stupanj samofinanciranja veći to su vjerovnici sigurniji i rizik poslovanja s tim poduzećima je manji.¹⁸

$$\text{Odnos kapitala i ukupne aktive} = \text{Kapital} / \text{Aktiva}$$

Tablica 3: Pokazatelji zaduženosti Splitske banke u razdoblju od 2007. do 2014. godine

Godina	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Odnos obveza i ukupne aktive	0,90	0,90	0,89	0,88	0,87	0,87	0,88	0,88
Koeficijent vlastitog financiranja	0,10	0,10	0,12	0,12	0,13	0,14	0,12	0,13

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke

Na temelju podataka iz tablice 3. možemo vidjeti da koeficijent vlastitog financiranja odnosno odnos kapitala i ukupne aktive varira od 0,10 do 0,13 u 2014. godini. Dakle, kapital u 2007.

¹⁶ Vidučić, Lj.: Financijski management, VI. izdanje, RRIF, Zagreb, 2006., str.390.

¹⁷ Vidučić, Lj.: Financijski management, VI. izdanje, RRIF, Zagreb, 2006., str.390.

¹⁸ Vukoja, B.: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, str. 9.

godini je iznosio 10% iznosa ukupne aktive, dok je u zadnjoj godini mjerenja, 2014. iznosio 13% iznosa ukupne aktive. Odnos obveza i ukupne aktive je povezan sa prethodnim pokazateljem jer njihov zbroj mora iznositi 1. U posljednjoj promatranjoj godini iznosio je 0,88, što nam govori da su u 2014. godini ukupne obveze Splitske banke iznosile 88% vrijednosti ukupne aktive.

2.2.2. Pokazatelji odnosa u računu dobiti i gubitka banke

Račun dobiti i gubitka pokazuje uspješnost poslovanja banke u određenom vremenskom periodu. Pomoću strukture prihoda i strukture rashoda prikazat ćemo određene pokazatelje nastojeći razlučiti koji poslovi donose banci najveće prihode, a koji najveće rashode. Pokazatelji koje ćemo analizirati u ovom radu su:

- pokazatelji ekonomičnosti,
- pokazatelji marže.

Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti izračunavaju se na temelju računa dobiti i gubitka. Mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Poželjna je što veća vrijednost tih pokazatelja, odnosno minimalno 1. Ukoliko je vrijednost pokazatelja ekonomičnosti manja od 1, to znači da poduzeće posluje s gubitkom.¹⁹

U ovom radu proučavat će se sljedeći pokazatelji ekonomičnosti:

- ekonomičnost ukupnog poslovanja,
- odnos kamatnih prihoda i rashoda,
- udio neto kamatnih prihoda u ukupnim prihodima.

Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja je osnovni pokazatelj ekonomičnosti. On se izračunava stavljanjem u odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda:

¹⁹ Žager, K., Žager, L.: Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 1999., str.179.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja = Ukupni prihodi / Ukupni rashodi

Odnos kamatnih prihoda i rashoda izračunava se na sljedeći način:

Odnos kamatnih prihoda i rashoda = Kamatni prihodi / Kamatni rashodi

I posljednji pokazatelj u ovoj skupini koji ćemo proučavati je udio neto kamatnih prihoda u ukupnim prihodima. On se izračunava stavljanjem u odnos neto prihode od naknada i ukupne prihode.

Udio neto kamatnih prihoda u ukupnim prihodima = Neto kamatni prihodi / Ukupni prihodi

Tablica 4: Pokazatelji ekonomičnosti Splitske banke u razdoblju od 2007. do 2014.godine

Godina	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,55	1,45	1,47	1,23	1,18	1,13	1,01	1,30
Odnos kamatnih prihoda i rashoda	1,91	1,96	2,21	2,57	2,55	2,38	2,71	2,84
Udio neto kamatnih prihoda u ukupnim prihodima	0,67	0,68	0,66	0,70	0,71	0,70	0,63	0,66

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke

Iz tablice 4. možemo vidjeti da se koeficijent ekonomičnosti stalno kreće iznad 1. Najveću vrijednost je imao 2007. godine kada je iznosio 1,55. Već sljedeću godinu koeficijent lagano pada, dok najnižu vrijednost poprima 2013. godine u iznosu od 1,01. U 2014.godini se podiže na razinu od 1,30. Primjećujemo da je za vrijeme financijske krize odnos kamatnih prihoda i rashoda rastao, te 2014. godine dolazi na razinu od 2,84, dok je udio neto kamatnih prihoda u ukupnim prihodima varirao od 0,63 do 0,71. U posljednjoj godini mjerenja, 2014., iznosio je 0,66.

Pokazatelji marže

Pokazatelji marže i nekamatne marže pokazuju koliko se jedinica neto kamatnog ili nekamatnog prihoda ostvari po jedinici aktive.²⁰ Pokazatelji koje ćemo proučavati su kamatna marža i marža naknada i računaju se na sljedeći način:

$$\text{Kamatna marža} = \text{Neto prihod od kamata} / \text{Aktiva}$$

Kamatna marža jest pokazatelj koji upućuje na sposobnost banke da stvara prihode na osnovi razlike u kamatnim stopama prilikom uzimanja i davanja sredstva, kao postotak od ukupne aktive.

$$\text{Marža naknada} = \text{Neto prihod od naknada} / \text{Aktiva}$$

Marža naknada se računa dijeljenjem neto prihoda od naknada i aktive. Neto prihodi od naknada i provizija dobiju se tako da se od ukupnih prihoda od naknada, provizija i izvanbilančnih aktivnosti odbiju troškovi za plaćene naknade i provizije. Prilikom usporedbe više banaka, banka koja ima višu maržu naknada, sposobna je reagirati na promjene na tržištu bolje od drugih.²¹

Tablica 5: Pokazatelji marže Splitske banke u razdoblju od 2007. do 2014. godine

Godina	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Marža kamata	0,0271	0,0276	0,0300	0,0312	0,0320	0,0296	0,0235	0,0248
Marža naknada	0,0077	0,0073	0,0077	0,0089	0,0092	0,0088	0,0091	0,0086

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banke

Iz tablice 5. možemo vidjeti kako se marža kamata mijenjala tijekom godina, od uzlazne putanje, od 2007. godine kada je iznosila 2,71% do 2011. godine kada je iznosila 3,2%. Nakon toga slijedi pad, te u 2014. godini iznosi 2,48%.

Marža naknada je najnižu vrijednost imala 2008. godine, kada je iznosila 0,73%. Nakon toga slijedi rast marže naknada, te u zadnjoj promatranoj godini ona iznosi 0,86%.

2.3. Poslovanje Splitske banke od 2007. do 2014. godine

²⁰ Žager, K., Žager, L.: Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 1999., str.179.

²¹ Žager, K., Žager, L.: Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 1999., str.179.

U tablici 6. prikazano je poslovanje Societe Generale-Splitske banke d.d. kroz promatrano vremensko razdoblje. Podaci za analizu uzeti su iz financijskih izvještaja kao što su bilanca i račun dobiti i gubitka. Na osnovu tih podataka izračunat će se odabrani financijski pokazatelji pomoću kojih će se dobiti uvid u realnu sliku poslovanja te banke.

Tablica 6: Poslovanje Splitske banke u razdoblju od 2007. do 2014. godine

Godina	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Ukupna aktiva (u mil. kn)	25.646	27.413	27.621	26.743	26.768	26.336	27.323	28.748
Kapital i rezerve (u mil. kn)	2.558	2.838	3.180	3.319	3.458	3.568	3.386	3.595
Ukupan prihod (u mil. kn)	1.037	1.118	1.248	1.196	1.204	1.111	1.018	1.078
Ukupan rashod (u mil. kn)	670	770	848	972	1.022	981	1.007	829
Neto prihod od naknada (u mil. kn)	198	201	212	239	245	233	248	247
Neto prihod od kamata (u mil. kn)	694	757	829	834	857	779	641	714
Neto dobit za godinu dana (u mil. kn)	288	272	312	170	138	96	34	190
Depozit stanovništva (mil. kn)	12.862	13.123	13.222	13.948	14.126	15.839	17.774	20.213
Kredit i potraživanja od klijenata (u mil. kn)	16.026	17.677	18.125	18.287	18.247	17.105	17.412	17.209
Obveze prema klijentima (u mil. kn)	23.088	24.575	24.441	23.424	23.310	22.768	23.937	25.153
Broj dionica	4.914.258	4.914.258	4.914.258	4.914.258	4.914.258	4.914.258	4.914.258	4.914.258

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banke

Iz tablice 6. možemo vidjeti da Splitska banka ostvaruje različite rezultate iz godine u godinu. Dok pojedine stavke poslovanja se povećavaju iz godine u godinu, određene stavke osciliraju tijekom promatranog razdoblja.

Ukupna aktiva oscilira tijekom promatranog vremena, tj. raste sve do 2009. godine kada postiže najvišu vrijednost popevši se na 27,6 milijarde kuna. Nakon toga je uslijedio trend pada kao posljedica financijske krize koja je zavlada na tržištu, da bi od 2013. godine

ukupna aktiva porasla. U zadnjoj promatranoj godini, 2014., ukupna aktiva je iznosila 28,7 milijarde kuna.

Kapital i rezerve bilježe konstantan porast od 2007. godine pa sve do 2014. godine kada rastu sa 2,558 milijardi kuna sve do 3,595 milijardi kuna na kraju našeg promatranog razdoblja. To pokazuje da se Splitska banka sve više okrenula financiranju iz vlastitih izvora.

Ukupni prihodi bilježe uzlazni trend sve do 2009. godine, kada ujedno postižu najvišu vrijednost od 1,248 milijarde kuna. Nakon 2009. godine događa se blagi pad, da bi ipak banka, nastojeći se svim silama othrvati krizi, u 2011. ponovno postigla rast. Ipak kriza je pokazala svoj utjecaj u 2014. godini na smanjenje prihoda na 1,078 milijardi kuna.

Ukupni rashodi također pokazuju trend rasta. U 2007. godini oni su iznosili 670 milijuna kuna, nakon čega svake godine pokazuju porast. U 2011. godini bilježe najviši iznos od 1,022 milijarde kuna. U zadnjoj promatranoj godini ukupni rashodi su iznosili 829 milijuna kuna.

Neto prihod od kamata i neto prihod od naknada i provizija pokazuju sličan trend kretanja. Karakterizira ih konstantan rast kroz promatrano razdoblje sve do 2011. godine kada neto prihod od kamata bilježi iznos od 857 milijuna kuna, a neto prihod od naknada i provizija 245 milijuna kuna. U 2014. godini neto prihod od kamata iznosi 714 milijuna kuna, a neto prihod od naknada i provizija 247 milijuna kuna.

Neto dobit banke oscilira kroz promatrano razdoblje. U 2007. godini ona iznosi 288 milijuna kuna, a već iduće godine pada na 272 milijuna kuna što je posljedica porasta ostalih rashoda i pada prihoda. U 2009. godini neto dobit postiže svoj vrhunac sa 312 milijuna kuna. Rezultat je to prije svega uspješne reorganizacije poslovanja i umjerenog rasta. U idućim godinama nepovoljna gospodarska kretanja ostavila su svoj utjecaj na poslovanje banke smanjujući neto dobit na 190 milijuna u 2014. godini.

Depoziti stanovništva pokazuju konstantan rast iz godine u godinu. U 2007. godini iznosili su 12,862 milijarde kuna, a na kraju 2014. godine ta je brojka narasla na 20,213 milijarde kuna što je porast od otprilike 7,4 milijarde kuna. Vidljivo je da financijska kriza nije utjecala na njihov pad, ali je zasigurno utjecala na njihov sporiji rast.

Sličan trend imaju i krediti i potraživanja od klijenata koji u prvim godinama neprestano rastu, te postižu vrhunac u 2010. godini ostvarujući iznos od 18,287 milijardi kuna. Već u idućoj godini dolazi do pada, koji se nastavlja i u 2014. godini, kada krediti komitentima iznose 17,209 milijardi kuna. Rezultat je to krize koja je dovela do određenog preokreta u trendovima. Naime, potražnja za kreditima korporativnog sektora bilježi dinamičan rast zahvaljujući činjenici da hrvatske tvrtke više nemaju mogućnost pristupa alternativnim izvorima financiranja kao prije krize, poput izravnog zaduživanja u inozemstvu ili na

domaćem tržištu kapitala putem izdavanja komercijalnih zapisa, korporativnih obveznica ili organiziranja inicijalnih javnih ponuda. S druge strane, to je rezultat i izraženog problema nelikvidnosti u domaćem gospodarstvu. Istodobno, nastavak pada zaposlenosti u Hrvatskoj rezultira promjenom ponašanja stanovništva koje posebice odgađa kupovinu trajnih dobara. Obveze banke u zadnjoj promatranoj godini, 2014. su iznosile 25,153 milijarde kuna. Broj dionica je svake godine konstantan i on iznosi 4 914 258 dionica.

2.4. Analiza financijskih izvještaja Splitske banke d.d.

Zadatak analize financijskih izvještaja je da prepozna dobre osobine poduzeća da bi se te prednosti mogle iskoristiti, ali ujedno da i prepozna slabosti poduzeća kako bi se poduzele korektivne akcije. Dakle, analiza financijskih izvještaja stvara dobru informacijsku podlogu za daljnje poslovanje i donošenje bitnih odluka u procesu odlučivanja i upravljanja. Analize financijskih izvještaja najčešće se prave kao usporedba brojčanih pokazatelja iz izvještaja dobivenih na kraju poslovne godine. To omogućava usporedbu tijekom određenog razdoblja. Što se tiče analize financijskih izvještaja Societe Generale-Splitske banke d.d., provedena je horizontalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka za razdoblje od 2011. do 2014. godine, te vertikalna analiza bilance za isti period.

2.4.1. Horizontalna analiza

Horizontalna analiza podrazumijeva usporedni prikaz glavnih stavki iz bilance, računa dobiti i gubitka te ostalih izvještaja za više uzastopnih godina, uz izračun apsolutnih i relativnih promjena. Za izračun relativnih promjena pojedinih stavki koristi se sljedeća formula stope promjene verižnih indeksa:²²

$$Promjena(\%) = \frac{\text{Iznos tekuće godine} - \text{Iznos prethodne godine}}{\text{Iznos prethodne godine}} * 100$$

Horizontalna analiza koristi se za praćenje tendencije promjena pojedinih pozicija bilance i računa dobiti i gubitka. Temeljem tih promjena prati se uspješnost i sigurnost poslovanja poduzeća. Za izračunavanje navedenih promjena u pojedinim financijskim izvještajima može se uzeti određena godina kao bazna, a onda se ostale godine uspoređuju s njim, Osim toga,

²² Pervan, I.: Menadžersko računovodstvo, autorski materijali, Split, ak.god. 2006./2007.

moгу se praviti i usporedbe svake godine u odnosu na prethodnu. Kako bi uočili tendencije kretanja promjena potrebno je promatrati duže vremensko razdoblje, minimalno 4 do 5 godina.

Tablica 7: Horizontalna analiza bilance Splitske banke za 2012. godinu

BILANCA SPLITSKE BANKE (U MIL. KN)	2011.	2012.	Apsolutna razlika	Relativna razlika
IMOVINA				
Novac i potraživanja od banaka	1.334	1.827	493	36,96%
Obvezna pričuva kod HNB	2.143	2.004	-139	-6,49%
Plasmani i zajmovi drugim bankama	3.921	3.337	-584	-14,89%
Derivatni financijski instrumenti	4	2	-2	-50,00%
Zajmovi i predujmovi komitentima	18.247	17.105	-1.142	-6,26%
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	575	1.570	995	173,04%
Ulaganja u ovisna i pridružena društva	32	36	4	12,50%
Nekretnine i oprema	236	201	-35	-14,83%
Nematerijalna imovina	152	130	-22	-14,47%
Potraživanje za porez na dobit	18	12	-6	-33,33%
Odgođena porezna imovina	43	43	0	0,00%
Ostala imovina	63	69	6	9,52%
UKUPNO IMOVINA	26.768	26.336	-432	-1,61%
OBVEZE				
Tekući računi i depoziti banaka	322	149	-173	-53,73%
Tekući računi i depoziti komitenata	14.126	15.839	1.713	12,13%
Primljeni zajmovi	7.887	5.766	-2.121	-26,89%
Derivatni financijski instrumenti	10	9	-1	-10,00%
Rezervacije za obveze i troškove	226	284	58	25,66%
Ostale obveze	297	276	-21	-7,07%
Podređene obveze	442	445	3	0,68%
UKUPNO OBVEZE	23.310	22.768	-542	-2,33%
KAPITAL I REZERVE				
Dionički kapital	491	491	0	0,00%
Premija za izdane dionice	419	419	0	0,00%
Zakonska rezerva	223	223	0	0,00%
Revalorizacijska rezerva	43	37	-6	-13,95%
Rezerva za fer vrijednost	-5	-8	-3	60,00%
Zadržana dobit	2.287	2.390	103	4,50%
UKUPNO KAPITAL I REZERVE	3.458	3.568	110	3,18%

UKUPNO OBVEZE, KAPITAL I REZERVE	26.768	26.336	-432	-1,61%
---	---------------	---------------	-------------	---------------

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke

Tablica 7. prikazuje promjene stavki bilance Splitske banke 2012. godine u odnosu na 2011. godinu.

Na strani aktive najveći porast bilježi financijska imovina raspoloživa za prodaju i to u iznosu od 173,04%. Novac i potraživanja od drugih banaka bilježe također porast i to u iznosu od 36,96%. Plasmani i zajmovi bankama ostvarili su u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu pad od 14,89%. Derivatni financijski instrumenti ostvarili su najveći pad u promatranom razdoblju, u iznosu od 50%. Zajmovi i predujmovi komitentima ostvarili su pad u iznosu od 6,26%. Ukupna imovina u 2012. godini ostvarila je pad od 1,61%.

Na strani pasive, ukupne obveze bilježe pad od 2,33% iz čega možemo zaključiti da u vrijeme financijske krize banka nastoji smanjiti svoje obveze. Najveći porast bilježe rezerviranja za obveze i troškove u iznosu od 25,66%. Usprkos turbulencijama i visokim kamatama na kunske depozite, depozitna baza je stabilna i bilježi porast u iznosu od 12,13%.

Međutim, građani i tvrtke povlače višak svog novca s tekućih i štednih računa te ga oročavaju na kraća vremenska razdoblja. Najveći pad bilježe tekući računi i depoziti banaka i to u iznosu od 53,73%. Primljeni zajmovi također bilježe pad u iznosu od 26,89%. Dionički kapital, premija za izdane dionice i zakonska rezerva ostali su nepromijenjeni u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu. Ukupan kapital bilježi porast od 3,18%. Najveći porast u 2012. godini ostvarila je rezerva za fer vrijednost i to u iznosu od 60%. Revalorizacijska rezerva ostvarila je pad od 13,95%.

Tablica 8: Horizontalna analiza bilance Splitske banke za 2013. godinu

BILANCA SPLITSKE BANKE (U MIL. KN)	2012.	2013.	Apsolutna razlika	Relativna razlika
IMOVINA				
Novac i potraživanja od banaka	1.827	3.028	1.201	65,74%
Obvezna pričuva kod HNB	2.004	2.043	39	1,95%
Plasmani i zajmovi drugim bankama	3.337	1.425	-1.912	-57,30%
Derivatni financijski instrumenti	2	5	3	150,00%
Zajmovi i predujmovi komitentima	17.105	17.412	307	1,79%
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	1.570	2.930	1.360	86,62%
Ulaganja u ovisna i pridružena društva	36	36	0	0,00%
Nekretnine i oprema	201	174	-27	-13,43%
Nematerijalna imovina	130	106	-24	-18,46%
Potraživanje za porez na dobit	12	35	23	191,67%
Odgođena porezna imovina	43	64	21	48,84%
Ostala imovina	69	63	-6	-8,70%
UKUPNO IMOVINA	26.336	27.323	987	3,75%
OBVEZE				
Tekući računi i depoziti banaka	149	199	50	33,56%
Tekući računi i depoziti komitenata	15.839	17.774	1.935	12,22%
Primljeni zajmovi	5.766	4.995	-771	-13,37%
Derivatni financijski instrumenti	9	13	4	44,44%
Rezervacije za obveze i troškove	284	301	17	5,99%
Ostale obveze	276	211	-65	-23,55%
Podređene obveze	445	444	-1	-0,22%
UKUPNO OBVEZE	22.768	23.937	1.169	5,13%
KAPITAL I REZERVE				
Dionički kapital	491	491	0	0,00%
Premija za izdane dionice	419	419	0	0,00%
Zakonska rezerva	223	223	0	0,00%
Zadržana dobit	2.390	2.200	-190	-7,95%
UKUPNO KAPITAL I REZERVE	3.568	3.386	-182	-5,10%
UKUPNO OBVEZE, KAPITAL I REZERVE	26.336	27.323	987	3,75%

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke

Tablica 8. prikazuje horizontalnu analizu bilance Splitske banke za 2013. godinu u odnosu na 2012. godinu.

Na strani aktive najveći porast su bilježila potraživanja za porez na dobit od 191,67%. Financijska imovina raspoloživa za prodaju su zabilježila porast u odnosu na 2012. godinu za 86,62%, a derivatni financijski instrumenti porast od 150%. Najveći pad u odnosu na prethodnu godinu su zabilježili plasmani i zajmovi drugim bankama za 57,30%. Ukupna imovina je zabilježila porast od 3,75% u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu.

Na strani pasive, ukupne obveze bilježe rast od 5,13%. Najveći porast su imale stavke kao što su tekući računi i depoziti banaka (33,56%) i derivatni financijski instrumenti (44,44%). Ostale obveze su se smanjile u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu za 23,55%, dok su se primljeni zajmovi smanjili za 13,37%.

Dionički kapital, premije za izdane dionice i zakonska rezerva su ostali nepromijenjeni dok je zadržana dobit pala za 7,95%.

Ukupan kapital bilježi pad za 5,10%, a ukupne obveze, kapital i rezerve bilježe rast za 3,75%.

Tablica 9. prikazuje horizontalnu analizu bilance Splitske banke za 2014. godinu u odnosu na 2013. godinu.

Na strani aktive, najveći porast od 760% su imali derivatni financijski instrumenti te stavka novac i potraživanja od banaka za 38,41%. Najveći pad je imala stavka odgođena porezna imovina za 62,50%.

Na strani pasive u bilanci Splitske banke za 2014. godinu, ukupne obveze bilježe rast za 5,08%.

Kapital i rezerve bilježe rast od 6,17% te ukupne obveze, kapital i rezerve su porasle za 5,22% u odnosu na 2013. godinu.

Tablica 9: Horizontalna analiza bilance Splitske banke za 2014. godinu

BILANCA SPLITSKE BANKE (U MIL. KN)	2013.	2014.	Apsolutna razlika	Relativna razlika
IMOVINA				
Novac i potraživanja od banaka	3.028	4.191	1.163	38,41%
Obvezna pričuva kod HNB	2.043	1.951	-92	-4,50%
Plasmani i zajmovi drugim bankama	1.425	1.490	65	4,56%
Derivatni financijski instrumenti	5	43	38	760,00%
Zajmovi i predujmovi komitentima	17.412	17.209	-203	-1,17%
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	2.930	3.384	454	15,49%
Ulaganja u ovisna i pridružena društva	36	36	0	0,00%
Nekretnine i oprema	174	163	-11	-6,32%
Nematerijalna imovina	106	93	-13	-12,26%
Potraživanja za porez na dobit	35	32	-3	-8,57%
Odgođena porezna imovina	64	24	-40	-62,50%
Ostala imovina	63	43	-20	-31,75%
UKUPNO IMOVINA	27.323	28.748	1.425	5,22%
OBVEZE				
Tekući računi i depoziti banaka	199	169	-30	-15,08%
Tekući računi i depoziti komitenata	17.774	20.213	2.439	13,72%
Primljeni zajmovi	4.995	4.337	-658	-13,17%
Derivatni financijski instrumenti	13	15	2	15,38%
Rezervacije za obveze i troškove	301	212	-89	-29,57%
Ostale obveze	211	207	-4	-1,90%
Podređene obveze	444		-444	-100,00%
UKUPNO OBVEZE	23.937	25.153	1.216	5,08%
KAPITAL I REZERVE				
Dionički kapital	491	991	500	101,83%
Premija za izdane dionice	419	419	0	0,00%
Zakonska rezerva	223	223	0	0,00%
Zadržana dobit	2.200	1.897	-303	-13,77%
UKUPNO KAPITAL I REZERVE	3.386	3.595	209	6,17%
UKUPNO OBVEZE, KAPITAL I REZERVE	27.323	28.748	1.425	5,22%

Izvor: Izrada autora prema financijskom izvještaju Splitske banke

Tablica 10: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Splitske banke 2012. godine

RAČUN DOBITI I GUBITKA SPLITSKE BANKE (U MIL. KN)	2011.	2012.	Apsolutna razlika	Relativna razlika
Prihodi od kamata i slični prihodi	1.410	1.345	-65	-4,61%
Rashodi od kamata i slični rashodi	553	566	13	2,35%
Neto prihod od kamata	857	779	-78	-9,10%
Prihodi od naknada i provizija	302	292	-10	-3,31%
Rashodi od naknada i provizija	57	59	2	3,51%
Neto prihod od naknada i provizija	245	233	-12	-4,90%
Dobici umanjeni za gubitke od financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4	56	52	1300,00%
Dobici umanjeni za gubitke od trgovine stranim valutama i tečajnih razlika	9	40	31	344,44%
Ostali prihodi od poslovanja	8	3	-5	-62,50%
Neto prihod od trgovanja i ostali prihodi	102	99	-3	-2,94%
Prihod iz poslovanja	1.204	1.111	-93	-7,72%
Troškovi zaposlenika	349	339	-10	-2,87%
Amortizacija i umanjene vrijednosti	74	71	-3	-4,05%
Ostali troškovi poslovanja	270	264	-6	-2,22%
Gubici od umanjenja vrijednosti zajmova i predujmova	265	210	-55	-20,75%
Gubici od umanjenja vrijednosti ostale imovine	6	8	2	33,33%
Rezerviranja/ ukidanje rezerviranja za obveze i troškove	58	58	0	0,00%
Troškovi poslovanja	1.022	981	-41	-4,01%
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	182	130	-52	-28,57%
Porez na dobit	44	34	-10	-22,73%
DOBIT ZA GODINU	138	96	-42	-30,43%

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke

Tablica 10. prikazuje promjene u računu dobiti i gubitka Splitske banke 2012. godine u odnosu na 2011. godinu. Neto dobit u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu bilježi pad od čak 30,43% što je velika brojka. To je rezultat nekoliko faktora, prvenstveno smanjenja

tržišnih kamatnih stopa, smanjenja portfelja bruto kredita uslijed otplate velikih ugovora s tvrtkama i porasta kamatnih troškova zbog velikog rasta depozitne baze klijenata.

Ukupni prihodi su ostvarili pad od 7,72% i razlog tome leži u činjenici da su sve stavke prihoda u promatranom razdoblju ostvarile pad. Neto prihod od kamata je zbog većih kamata na štednju pao za 9,10%. Banka se trudila smanjiti troškove što je rezultiralo smanjenjem ukupnih troškova za 4,01%. Iz navedenog možemo zaključiti da je financijska kriza ostavila značajan negativni trag na poslovanje Splitske banke u 2012. godini.

Tablica 11: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Splitske banke 2013. godine

RAČUN DOBITI I GUBITKA SPLITSKE BANKE (U MIL. KN)	2012.	2013	Apsolutna razlika	Relativna razlika
Prihodi od kamata i slični prihodi	1.345	1.207	-138	-10,26%
Rashodi od kamata i slični rashodi	566	566	0	0,00%
Neto prihod od kamata	779	641	-138	-17,72%
Prihodi od naknada i provizija	292	304	12	4,11%
Rashodi od naknada i provizija	59	56	-3	-5,08%
Neto prihod od naknada i provizija	233	248	15	6,44%
Dobici umanjani za gubitke od financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	56	5	-51	-91,07%
Dobici umanjani za gubitke od trgovine stranim valutama i tečajnih razlika	40	91	51	127,50%
Ostali prihodi od poslovanja	3	33	30	1000,00%
Neto prihod od trgovanja i ostali prihodi	99	129	30	30,30%
Prihod iz poslovanja	1.111	1.018	-93	-8,37%
Troškovi zaposlenika	339	326	-13	-3,83%
Amortizacija i umanjene vrijednosti	71	67	-4	-5,63%
Ostali troškovi poslovanja	264	252	-12	-4,55%
Gubici od umanjenja vrijednosti zajmova i predujmova	210	306	96	45,71%
Gubici od umanjenja vrijednosti ostale imovine	8	20	12	150,00%
Rezerviranja/ ukidanje rezerviranja za obveze i troškove	58	17	-41	-70,69%
Troškovi poslovanja	981	1.007	26	2,65%
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	130	11	-119	-91,54%
Porez na dobit	34	23	-11	-32,35%
DOBIT ZA GODINU	96	34	-62	-64,58%

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke

Tablica 11. prikazuje promjene u računu dobiti i gubitka Splitske banke 2013. godine u odnosu na 2012. godinu. Neto dobit u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu bilježi pad od 64,58%, sa 96 milijuna kuna na 34 milijuna kuna, a neto prihodi pad od 8,37%, odnosno sa milijarde i 111 milijuna kuna, na milijardu i 18 milijuna kuna. Dobit prije oporezivanja se smanjila za čak 91,54% u odnosu na 2012. godinu.

Tablica 12: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Splitske banke 2014. godine

RAČUN DOBITI I GUBITKA SPLITSKE BANKE (U MIL. KN)	2013.	2014.	Apsolutna razlika	Relativna razlika
Prihodi od kamata i slični prihodi	1.207	1.199	-8	-0,66%
Rashodi od kamata i slični rashodi	566	485	-81	-14,31%
Neto prihod od kamata	641	714	73	11,39%
Prihodi od naknada i provizija	304	306	2	0,66%
Rashodi od naknada i provizija	56	59	3	5,36%
Neto prihod od naknada i provizija	248	247	-1	-0,40%
Dobici umanjeni za gubitke od financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	5	6	1	20,00%
Dobici umanjeni za gubitke od trgovine stranim valutama i tečajnih razlika	91	112	21	23,08%
Ostali prihodi od poslovanja	33	11	-22	-66,67%
Neto prihod od trgovanja i ostali prihodi	129	117	-12	-9,30%
Prihod iz poslovanja	1.018	1.078	60	5,89%
Troškovi zaposlenika	326	312	-14	-4,29%
Amortizacija i umanjene vrijednosti	67	66	-1	-1,49%
Ostali troškovi poslovanja	252	267	15	5,95%
Gubici od umanjenja vrijednosti zajmova i predujmova	306	254	-52	-16,99%
Gubici od umanjenja vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	19	4	-15	-78,95%
Gubici od umanjenja vrijednosti ostale imovine	20	15	-5	-25,00%
Rezerviranja/ ukidanje rezerviranja za obveze i troškove	17	89	72	423,53%
Troškovi poslovanja	1.007	829	-178	-17,68%
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	11	249	238	2163,64%
Porez na dobit	23	59	36	156,52%
DOBIT ZA GODINU	34	190	156	458,82%

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke

Tablica 12. prikazuje promjene u računu dobiti i gubitka Splitske banke 2014. godine u odnosu na 2013. godinu. Neto prihod od kamata je porastao za 11,39% a stavka prihoda iz poslovanja je porasla za 5,89% u odnosu na 2013. godinu. U 2014. godini je ostvarena neto dobit od 190 milijuna kuna, u odnosu na 2013. godinu, kada je neto dobit iznosila samo 34 milijuna kuna. To nas dovodi do zaključka od porasta neto dobiti za čak 458,82%. Dobit prije oporezivanja se povećala za čak 2163,64% u odnosu na prethodnu godinu.

2.4.2. Vertikalna analiza

Vertikalna analiza prikazuje postotni udjel stavke financijskog izvješća u odnosu na ukupan zbroj. Tako će stavke aktive biti prikazane u odnosu na ukupnu aktivu, stavke obveza u odnosu na ukupne obveze, a stavke kapitala u odnosu na ukupni kapital i rezerve.

Vertikalna analiza služi za uspoređivanje pozicija financijskih izvještaja u jednoj godini. Kod ove analize pozicije bilance aktive i pasive izjednačavaju se sa 100 te se promatra struktura njihovih pozicija koja se izražava u postotku.

Vertikalna analiza se može obavljati usporedno za više godina, što omogućava usporedbe kroz vrijeme. Iz usporednog izvješća za vertikalnu analizu bilančnih pozicija može se uočiti kako se kreću odnosi među pozicijama tijekom vremena. Ti bilančni odnosi odraz su politike poslovanja i politike investiranja.²³

²³ Pervan, I.: Menadžersko računovodstvo, autorski materijali, Split, ak.god. 2006./2007.

Tablica 13: Vertikalna analiza bilance Splitske banke za 2011. i 2012. godinu

BILANCA SPLITSKE BANKE (U MIL. KN)	2011.	2012.	Udjel 2011. (%)	Udjel 2012. (%)	Promjena (postotni poeni)
IMOVINA					
Novac i potraživanja od banaka	1.334	1.827	4,98%	6,94%	0,0196
Obvezna pričuva kod HNB	2.143	2.004	8,01%	7,61%	-0,0040
Plasmani i zajmovi drugim bankama	3.921	3.337	14,65%	12,67%	-0,0198
Derivatni financijski instrumenti	4	2	0,01%	0,01%	-0,0001
Zajmovi i predujmovi komitentima	18.247	17.105	68,17%	64,95%	-0,0322
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	575	1.570	2,15%	5,96%	0,0381
Ulaganja u ovisna i pridružena društva	32	36	0,12%	0,14%	0,0002
Nekretnine i oprema	236	201	0,88%	0,76%	-0,0012
Nematerijalna imovina	152	130	0,57%	0,49%	-0,0007
Potraživanje za porez na dobit	18	12	0,07%	0,05%	-0,0002
Odgođena porezna imovina	43	43	0,16%	0,16%	0,0000
Ostala imovina	63	69	0,24%	0,26%	0,0002
UKUPNO IMOVINA	26.768	26.336	100,00%	100,00%	0,0000
OBVEZE					
Tekući računi i depoziti banaka	322	149	1,38%	0,65%	-0,0073
Tekući računi i depoziti komitenata	14.126	15.839	60,60%	69,57%	0,0897
Primljeni zajmovi	7.887	5.766	33,84%	25,33%	-0,0851
Derivatni financijski instrumenti	10	9	0,04%	0,04%	0,0000
Rezervacije za obveze i troškove	226	284	0,97%	1,25%	0,0028
Ostale obveze	297	276	1,27%	1,21%	-0,0006
Podređene obveze	442	445	1,90%	1,95%	0,0005
UKUPNO OBVEZE	23.310	22.768	100,00%	100,00%	0,0000
KAPITAL I REZERVE					
Dionički kapital	491	491	14,20%	13,76%	-0,0044
Premija za izdane dionice	419	419	12,12%	11,74%	-0,0037
Zakonska rezerva	223	223	6,45%	6,25%	-0,0020
Revalorizacijska rezerva	43	37	1,24%	1,04%	-0,0021
Rezerva za fer vrijednost	-5	-8	-0,14%	-0,22%	-0,0008
Zadržana dobit	2.287	2.390	66,14%	66,98%	0,0085
UKUPNO KAPITAL I REZERVE	3.458	3.568	100,00%	100,00%	0
UKUPNO OBVEZE, KAPITAL I REZERVE	26.768	26.336			

Tablica 13. prikazuje vertikalnu analizu bilance Splitske banke za 2011. i 2012. godinu. Na strani aktive najveći udio zauzimaju zajmovi i predujmovi komitentima. U promatranom razdoblju ta stavka aktive bilježi pad sa 68,17% u 2011. godini na 64,95% u 2012. godini. Plasmani i zajmovi drugim bankama ostvarili su također pad u promatranom razdoblju. U 2011. godini njihov udio je bio 14,65%, a u 2012. godini taj udio se smanjio na 12,67%. Na strani obveza, tekući računi i depoziti komitentima, kao najveća stavka obveza, ostvarili su porast. U 2011. njihov udio je bio 60,60%, a u 2012. godini taj udio je porastao na 69,57%. Primljeni zajmovi u promatranom razdoblju ostvarili su pad od 8,51 postotnih poena, točnije sa 33,84% u 2011. godini pali su na 25,33% u 2012. godini. Zadržana dobit kao najveća stavka kapitala u 2011. godini imala je udio u kapitalu od 66,14%. U 2012. godini taj je udio ostvario neznatan porast na 66,98%.

Tablica 14. prikazuje vertikalnu analizu bilance Splitske banke za 2012. i 2013. godinu. Na strani aktive najveći udio zauzimaju zajmovi i predujmovi komitentima, 63,73%. Taj je postotak za 1,22 postotnih poena manji nego 2012. godine. Novac i potraživanja od banaka zauzimaju udio od 11,08%, dok financijska imovina raspoloživa za prodaju zauzima udio od 10,72% te ostvaruje porast od 4,76 postotnih poena u odnosu na 2012. godinu. Na strani obveza, najveći udio zauzimaju tekući računi i depoziti komitenata, te ostvaruju porast u odnosu na prethodnu godinu, sa 69,57% na 74,25%. Primljeni zajmovi ostvaruju pad za 4,46 postotnih poena te u 2013. godini zauzimaju udio od 20,87%. U stavki kapitala i rezervi, najveći udio zauzima zadržana dobit, 64,97%. Nakon nje slijedi dionički kapital od 14,50% te premije za izdane dionice od 12,37%.

Tablica 14: Vertikalna analiza bilance Splitske banke za 2012. i 2013. godinu

BILANCA SPLITSKE BANKE (U MIL. KN)	2012.	2013.	Udjel 2012. (%)	Udjel 2013. (%)	Promjena (postotni poeni)
IMOVINA					
Novac i potraživanja od banaka	1.827	3.028	6,94%	11,08%	0,0414
Obvezna pričuva kod HNB	2.004	2.043	7,61%	7,48%	-0,0013
Plasmani i zajmovi drugim bankama	3.337	1.425	12,67%	5,22%	-0,0746
Derivatni financijski instrumenti	2	5	0,01%	0,02%	0,0001
Zajmovi i predujmovi komitentima	17.105	17.412	64,95%	63,73%	-0,0122
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	1.570	2.930	5,96%	10,72%	0,0476
Ulaganja u ovisna i pridružena društva	36	36	0,14%	0,13%	0,0000
Nekretnine i oprema	201	174	0,76%	0,64%	-0,0013
Nematerijalna imovina	130	106	0,49%	0,39%	-0,0011
Potraživanje za porez na dobit	12	35	0,05%	0,13%	0,0008
Odgođena porezna imovina	43	64	0,16%	0,23%	0,0007
Ostala imovina	69	63	0,26%	0,23%	-0,0003
UKUPNO IMOVINA	26.336	27.323	100,00%	100,00%	0,0000
OBVEZE					
Tekući računi i depoziti banaka	149	199	0,65%	0,83%	0,0018
Tekući računi i depoziti komitenata	15.839	17.774	69,57%	74,25%	0,0469
Primljeni zajmovi	5.766	4.995	25,33%	20,87%	-0,0446
Derivatni financijski instrumenti	9	13	0,04%	0,05%	0,0001
Rezervacije za obveze i troškove	284	301	1,25%	1,26%	0,0001
Ostale obveze	276	211	1,21%	0,88%	-0,0033
Podređene obveze	445	444	1,95%	1,85%	-0,0010
UKUPNO OBVEZE	22.768	23.937	100,00%	100,00%	0,0000
KAPITAL I REZERVE					
Dionički kapital	491	491	13,76%	14,50%	0,0074
Premija za izdane dionice	419	419	11,74%	12,37%	0,0063
Zakonska rezerva	223	223	6,25%	6,59%	0,0034
Zadržana dobit	2.390	2.200	66,98%	64,97%	-0,0201
UKUPNO KAPITAL I REZERVE	3.568	3.386	100,00%	100,00%	0,0000
UKUPNO OBVEZE, KAPITAL I REZERVE	26.336	27.323			

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke

Tablica 15: Vertikalna analiza bilance Splitske banke za 2013. i 2014. godinu

BILANCA SPLITSKE BANKE (U MIL. KN)	2013.	2014.	Udjel 2013.	Udjel 2014.	Promjena (postotni poeni)
IMOVINA					
Novac i potraživanja od banaka	3.028	4.191	11,08%	14,58%	0,0350
Obvezna pričuva kod HNB	2.043	1.951	7,48%	6,79%	-0,0069
Plasmani i zajmovi drugim bankama	1.425	1.490	5,22%	5,18%	-0,0003
Derivatni financijski instrumenti	5	43	0,02%	0,15%	0,0013
Zajmovi i predujmovi komitentima	17.412	17.209	63,73%	59,86%	-0,0386
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	2.930	3.384	10,72%	11,77%	0,0105
Ulaganja u ovisna i pridružena društva	36	36	0,13%	0,13%	0,0000
Nekretnine i oprema	174	163	0,64%	0,57%	-0,0007
Nematerijalna imovina	106	93	0,39%	0,32%	-0,0006
Potraživanje za porez na dobit	35	32	0,13%	0,11%	-0,0002
Odgodena porezna imovina	64	24	0,23%	0,08%	-0,0015
Ostala imovina	63	43	0,23%	0,15%	-0,0008
UKUPNO IMOVINA	27.323	28.748	100,00%	100,00%	0
OBVEZE					
Tekući računi i depoziti banaka	199	169	0,83%	0,67%	-0,0016
Tekući računi i depoziti komitenata	17.774	20.213	74,25%	80,36%	0,0611
Primljeni zajmovi	4.995	4.337	20,87%	17,24%	-0,0362
Derivatni financijski instrumenti	13	15	0,05%	0,06%	0,0001
Rezervacije za obveze i troškove	301	212	1,26%	0,84%	-0,0041
Ostale obveze	211	207	0,88%	0,82%	-0,0006
Podređene obveze	444		1,85%	0,00%	-0,0185
UKUPNO OBVEZE	23.937	25.153	100,00%	100,00%	0,0000
KAPITAL I REZERVE					
Dionički kapital	491	991	14,50%	27,57%	0,1307
Premija za izdane dionice	419	419	12,37%	11,66%	-0,0072
Zakonska rezerva	223	223	6,59%	6,20%	-0,0038
Zadržana dobit	2.200	1.897	64,97%	52,77%	-0,1221
UKUPNO KAPITAL I REZERVE	3.386	3.595	100,00%	100,00%	0,0000
UKUPNO OBVEZE, KAPITAL I REZERVE	27.323	28.748			

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke

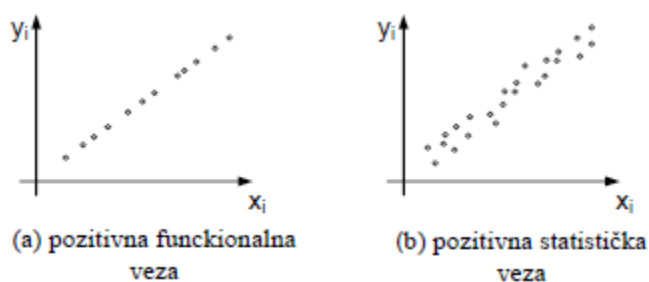
Tablica 15. prikazuje vertikalnu analizu bilance Splitske banke za 2013. i 2014. godinu. Na strani aktive najveći udio zauzimaju zajmovi i predujmovi komitentima, 59,86%. Taj je postotak za 3,86 postotnih poena manji nego 2013. godine kada je iznosio 63,73%. Novac i potraživanja od banaka zauzimaju udio od 14,58% te ostvaruju porast od 3,50 postotnih poena u odnosu na 2013.godinu, dok financijska imovina raspoloživa za prodaju zauzima udio od 11,77%. Na strani obveza, najveći udio zauzimaju tekući računi i depoziti komitenata, kao i u prethodnim analizama, te zauzimaju udio od 80,36%. Primljeni zajmovi ostvaruju pad za 3,62 postotnih poena te u 2014. godini zauzimaju udio od 17,24%. U stavki kapitala i rezervi, najveći udio zauzima zadržana dobit, 52,77%. Nakon nje slijedi dionički kapital sa 27,57% te premije za izdane dionice sa 11,66% udjela u ukupnom kapitalu.

3. KORELACIJSKA ANALIZA POSLOVANJA SOCIETE GENERALE – SPLITSKE BANKE OD 2007. DO 2014. GODINE

3.1. Korelacijska analiza

U statističkim analizama često, uz analizu kretanja jedne pojave, postoji potreba istražiti ovisnosti dviju ili više pojava, odnosno numeričkih nizova, zajedno. Prvi korak u istraživanju ovisnosti varijabli je crtanje grafičkog prikaza koji se zove dijagram rasipanja. Dijagram rasipanja u pravokutnom koordinatnom sustavu točkama (x_i , y_i) prikazuje parove vrijednosti dviju promatranih numeričkih varijabli. Na osnovu takve slike mogu se odmah uočiti osnovne veze među promatranim varijablama.²⁴

Grafikon 2. : Dijagram rasipanja s pozitivnom vezom između promatranih varijabli

Izvor:Pivac S.: Statističke metode, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, 2010, str.233

Testiranje hipoteza je statistički postupak kojim se određuje je li i koliko pouzdano raspoloživi podaci iz reprezentativnog uzorka podupiru pretpostavljenu pretpostavku.

²⁴ Pivac S.: Statističke metode, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, 2010. , str.233

Pri testiranju hipoteza potrebno je²⁵:

1. postaviti nultu ili početnu hipotezu (H_0) i alternativnu hipotezu (H_1)
2. izabrati razinu značajnosti ili signifikantnosti (α)
3. prikupiti primjerene podatke na reprezentativnom uzorku
4. izračunati vrijednost rezultata statističkog testa (empirijska vrijednost testa iz uzorka) specifičnog za nultu hipotezu (H_0)
5. usporediti empirijsku vrijednost testa s vrijednosti iz poznate distribucije vjerojatnosti (s tabličnom vrijednosti testa) specifičnog za nultu hipotezu (H_0)
6. interpretirati rezultat statističkog testa u terminima vjerojatnosti (signifikantnosti).

Testiranje hipoteza možemo također izvršiti i izračunavanjem granične signifikantnosti α^* . Ako se dogodi situacija da je $\alpha^* > 5\%$, tada prihvaćamo nultu hipotezu i zaključujemo kako koeficijent linearne korelacije u ovom slučaju nije statistički značajan. Ako se dogodi obrnuta situacija, odbacujemo nultu hipotezu te prihvaćamo hipotezu H_1 , pa nam koeficijent korelacije postaje statistički značajan.

Koeficijent linearne korelacije iskazuje međuzavisnost ili povezanost slučajnih numeričkih varijabli. Po smjeru korelacija može biti pozitivna i negativna.

Pozitivna korelacija je prisutna onda kada rast jedne varijable prati rast druge varijable, odnosno pad jedne varijable prati pad druge. Negativna korelacija znači da rast jedne varijable prati pad druge varijable.²⁶

Najpoznatija mjera linearne korelacije između slučajnih varijabli je Pearsonov koeficijent linearne korelacije (r):

$$r = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x}) * (y_i - \bar{y})}{\sqrt{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2 * \sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2}} \quad \text{ili} \quad r = \frac{\sum_{i=1}^n x_i y_i - n * \bar{x} * \bar{y}}{n * \sigma_x * \sigma_y}$$

²⁵ Pivac S.: Statističke metode, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, 2010. , str.121

²⁶ Rozga, A.: Statistika za ekonomiste , Ekonomski fakultet Split, Split, 2009., str. 179

,gdje su σ_x i σ_y jednostavne standardne devijacije promatranih varijabli:

$$\sigma_x = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n x_i^2}{n} - \bar{x}^2} \quad \text{i} \quad \sigma_y = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n y_i^2}{n} - \bar{y}^2}$$

Tablica 16. : Vrijednost koeficijenta linearne korelacije

$r = -1; r = 1$	funkcionalna negativna/pozitivna korelacija
$-1 < r \leq -0,8 ; 0,8 \leq r < 1$	jaka negativna/pozitivna korelacija
$-0,8 < r \leq -0,5 ; 0,5 \leq r < 0,8$	srednje jaka negativna/pozitivna korelacija
$-0,5 < r < 0 ; 0 < r < 0,5$	slaba negativna/pozitivna korelacija
$r=0$	nema korelacije

Izvor: Pivac S.: Statističke metode, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, 2010, str.238

Kako bi testirali značajnost koeficijenta korelacije koristimo se t-testom:

$H_0 \dots\dots\dots r = 0$

$H_1 \dots\dots\dots r \neq 0$

U t – testu, ako se potvrdi hipoteza H_0 , znači da korelacije između dvije različite varijable ne postoji, dok ako se potvrdi hipoteza H_1 , zaključujemo kako postoji korelacija između tih varijabli.

U nastavku rada bit će prezentirano više korelacijskih analiza na osnovu podataka Splitske banke iz financijskih izvješća.

Korelacijska analiza ukupne imovine i depozita

Tablica 17 : Vrijednosti ukupne imovine i depozita banke (u mil.kuna)

GODINA	UKUPNA IMOVINA	DEPOZITI
2007.	25 646	12 862
2008.	27 413	13 123
2009.	27 621	13 222
2010.	26 743	13 948
2011.	26 768	14 126
2012.	26 336	15 839
2013.	27 323	17 774
2014.	28 748	20 213

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke

Tablica 18: Korelacija ukupne imovine i depozita banke

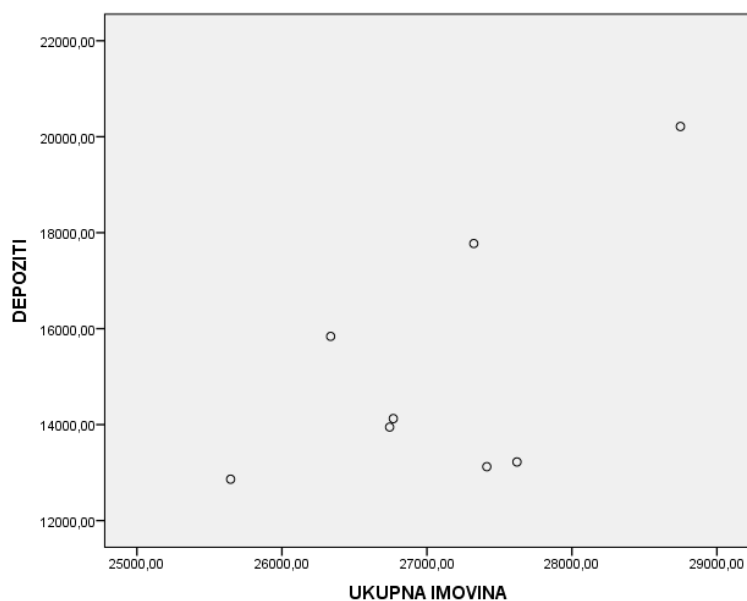
Correlations			
		UKUPNA IMOVINA	DEPOZITI
UKUPNA IMOVINA	Pearson Correlation	1	,633 [*]
	Sig. (1-tailed)		,046
	N	8	8
DEPOZITI	Pearson Correlation	,633 [*]	1
	Sig. (1-tailed)	,046	
	N	8	8

*. Correlation is significant at the 0.05 level (1-tailed).

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banke u SPSS-u

Tablica 18. prikazuje korelaciju ukupne imovine banke i depozita stanovništva u razdoblju od 2007. godine do 2014. godine. Koeficijent korelacije iznosi 0,633 i pokazuje srednje jaku pozitivnu korelaciju između ove dvije varijable, tj. u idućim godinama možemo očekivati rast ukupne imovine Splitske banke ukoliko budu i nadalje rasli depoziti stanovništva. Tablica također prikazuje da je empirijska signifikantnost $\alpha=0,046$ što nas dovodi do zaključka da je $\alpha^*<5\%$, odnosno da je korelacija između ove dvije varijable statistički značajna.

Grafikon 3: Dijagram rasipanja ukupne imovine i depozita

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banke u SPSS-u

Na grafikonu 3. prikazan je dijagram rasipanja koji pokazuje pozitivne statističke veze između ove dvije promatrane varijable uz nekoliko odstupanja.

Korelacijska analiza osobne potrošnje i odobrenih kredita stanovništvu

Tablica 19: Vrijednosti osobne potrošnje i odobrenih kredita stanovništvu u mil. kuna

GODINA	OSOBN A POTROŠNJA	ODOBRENI KREDITI STANOVNIŠTVU
2007.	248 898	16 026
2008.	267 644	17 677
2009.	257 691	18 125
2010.	258 033	18 287
2011.	265 518	18 247
2012.	265 215	17 105
2013.	266 348	17 412
2014.	267 359	17 209

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke i podataka DZS

Tablica 20: Korelacija osobne potrošnje i odobrenih kredita stanovništvu

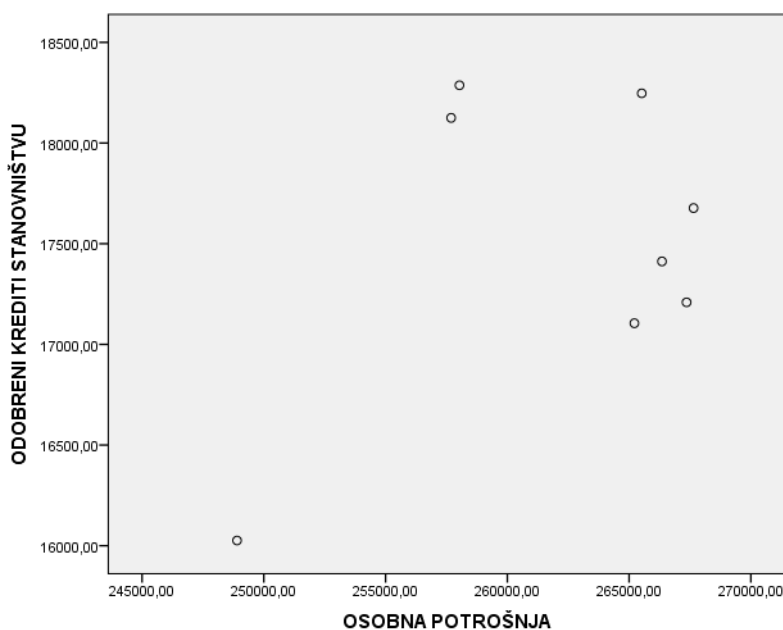
Correlations		
	ODOBRENI KREDITI STANOVNIŠTV U	OSOBN A POTROŠNJA
ODOBRENI KREDITI	Pearson Correlation	1
		,395

STANOVNIŠTVU	Sig. (2-tailed)		,333
	N	8	8
	Pearson Correlation	,395	1
OSOBNA POTROŠNJA	Sig. (2-tailed)	,333	
	N	8	8

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banke i podataka DZS u SPSS-u

Tablica 20. prikazuje korelaciju osobne potrošnje i odobrenih kredita stanovništvu u razdoblju od 2007. godine do 2014. godine. Koeficijent korelacije iznosi 0,395 i pokazuje slabu pozitivnu vezu između ove dvije varijable, tj. povećanjem razine odobrenih kredita stanovništvu ne očekuje se veliki porast varijable osobne potrošnje u BDP-u. Tablica također prikazuje da je empirijska signifikantnost $\alpha=0,333$ što znači da je $\alpha > 5\%$, odnosno da korelacija između ove dvije varijable nije statistički značajna.

Grafikon 4: Dijagram rasipanja osobne potrošnje i odobrenih kredita stanovništvu

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banke i podataka DZS u SPSS-u

Na grafikonu 4. prikazan je dijagram rasipanja koji ne pokazuje statističke veze između ove dvije promatrane varijable.

Korelacijska analiza odobrenih kredita stanovništvu i BDP-a

Tablica 21: Vrijednosti BDP-a i odobrenih kredita stanovništvu u mil.kuna

GODINA	ODOBRENI KREDITI STANOVNIŠTVU	BDP
2007.	16 026	318 308
2008.	17 677	345 015
2009.	18 125	335 189
2010.	18 287	334 564
2011.	18 247	332 587
2012.	17 105	330 456
2013.	17 412	330 135
2014.	17 209	328 431

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke i podataka DZS

Tablica 22: Korelacija odobrenih kredita stanovništvu i BDP-a

		Correlations	
		ODOBRENI KREDITI STANOVNIŠTVU	BDP
ODOBRENI KREDITI STANOVNIŠTVU	Pearson Correlation	1	,724*
	Sig. (2-tailed)		,042
	N	8	8
BDP	Pearson Correlation	,724*	1
	Sig. (2-tailed)	,042	
	N	8	8

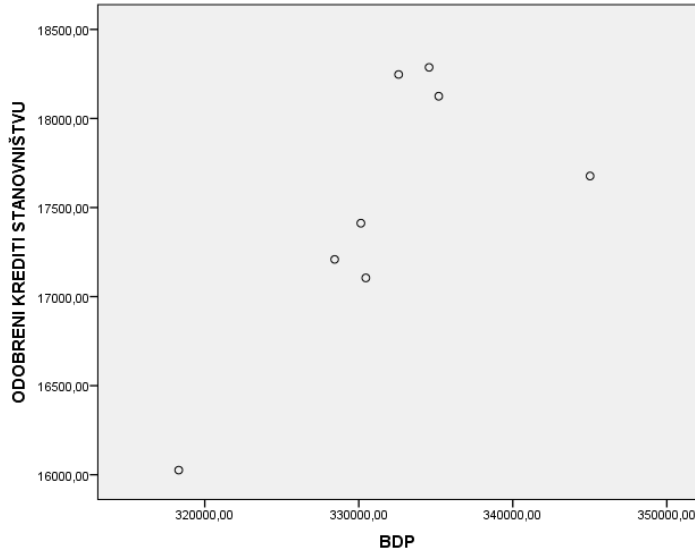
*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke i podataka DZS u SPSS-u

Tablica 21. prikazuje vrijednosti odobrenih kredita stanovništvu te BDP-a u zadanom razdoblju, tj. podatke koje smo iskoristili za izračunavanje korelacije između te dvije varijable. Tablica 22. prikazuje korelaciju BDP-a i odobrenih kredita stanovništvu u razdoblju od 2007. godine do 2014. godine. Koeficijent korelacije iznosi 0,724 i pokazuje srednje jaku pozitivnu vezu između ove dvije varijable, tj. povećanjem razine odobrenih kredita stanovništvu očekuje se rast razine BDP-a. Tablica također prikazuje da je empirijska

signifikantnost $\alpha=0,042$ što znači da je $\alpha < 5\%$, odnosno da je korelacija između ove dvije varijable statistički značajna uz signifikantnost testa od 5%.

Grafikon 5: Dijagram rasipanja odobrenih kredita stanovništvu i BDP-a

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja Splitske banke i podataka DZS u SPSS-u

Na grafikonu 5. prikazan je dijagram rasipanja koji pokazuje pozitivne statističke veze između ove dvije promatrane varijable uz nekoliko odstupanja.

Na temelju korelacijske analize, potvrđena je treća hipoteza koja glasi da postoji utjecaj kreditiranja promatrane banke na kretanje BDP-a za period koji se istražuje. Statistički je dokazano kako kretanje odobrenih kredita Splitske banke vodi promjeni razine BDP-a.

4. USPOREDBA POSLOVANJA SPLITSKE BANKE S ODABRANIM KONKURENTIMA

U ovom dijelu rada testirana je druga hipoteza postavljena u početnoj fazi ovog istraživanja. Druga istraživačka hipoteza glasi:

H2- Položaj Splitske banke u smislu poslovne uspješnosti s obzirom na odabrane konkurente nije se promijenio za vrijeme i nakon financijske krize.

Nastavak rada temeljit će se na podacima vezanim uz odabrane konkurente i njihovo međusobno uspoređivanje. Odabir banaka vezan je uz njihove aktive u 2016. godini. Za njihovo uspoređivanje korišteni su sljedeći pokazatelji: neto dobit, ROA, ROE, odnos danih kredita i primljenih depozita, te odnos obveza i ukupne aktiva.

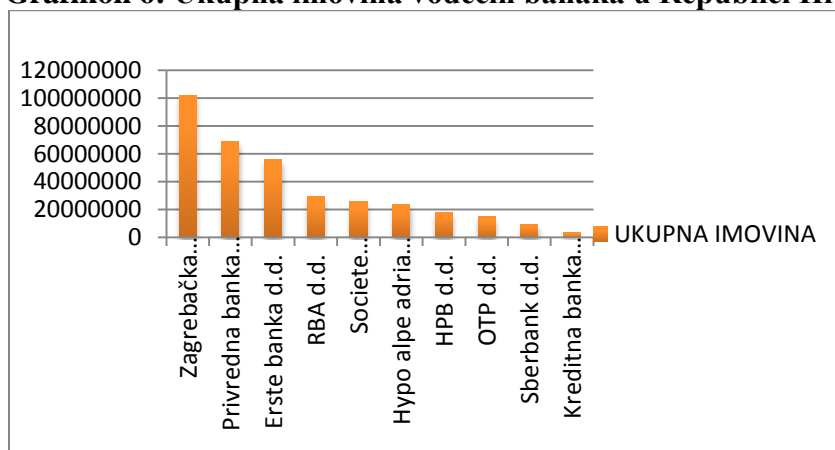
Tablica 23: Ukupna imovina vodećih banaka u Republici Hrvatskoj 2016. godine

Rb.	Naziv banke	Ukupna imovina	Udio u ukupnoj imovini (%)
1.	Zagrebačka banka d.d.	102 093 341	26,19
2.	Privredna banka Zagreb d.d.	68 952 902	17,69
3.	Erste&steiermärkische bank d.d.	56 389 933	14,47
4.	Raiffeisenbank austria d.d.	29 737 296	7,63
5.	Societe generale-Splitska banka d.d.	25 992 210	6,67
6.	Hypo alpe adria bank d.d.	23 603 578	6,05

7.	Hrvatska poštanska banka d.d.	18 375 100	4,71
8.	Otp banka Hrvatska d.d.	15 265 665	3,92
9.	Sberbank d.d.	9 757 553	2,50
10.	Kreditna banka Zagreb d.d.	3 475 689	0,89

Izvor: Izrada autora na temelju podataka HNB-a 2016. god

Grafikon 6: Ukupna imovina vodećih banaka u Republici Hrvatskoj 2016. godine

Izvor: Izrada autora na temelju podataka HNB-a u Excel-u

Na temelju podataka iz grafikona 6. koji prikazuju veličinu aktive banaka u RH 2016. godine vidljivo je kako najveću aktivu od banaka u RH imaju Zagrebačka banka, Privredna banka Zagreb, Erste & Steiermarkische bank, Raiffeisen banka, Splitska banka i Hypo Alpe-Adria Bank, te ćemo njihove podatke koristiti kako bismo u daljnjem tijeku radili usporedbu poslovanja Splitske banke s ostalim konkurentima.

Zagrebačka banka d.d.²⁷

²⁷ https://hr.wikipedia.org/wiki/Zagreba%C4%8Dka_banka

Zagrebačka banka već je godinama vodeća banka u Hrvatskoj; po kvaliteti proizvoda i usluga, tehnološkoj inovativnosti, mreži samouslužnih uređaja te uspješnim poslovnim rezultatima. U Hrvatskoj posluje s više od šezdeset tisuća korporativnih klijenata i više od 1,1 milijuna građana (Grupa Zagrebačke banke ima 2,3 milijuna klijenata). S tržišnim udjelom od 26 posto na domaćem bankarskom tržištu zauzima uvjerljivo vodeće mjesto. Od ožujka 2002. godine članica je Grupe UniCredit, jedne od najuspješnijih financijskih grupacija u Europi, i jedna od vodećih banaka u Srednjoj i istočnoj Europi.

Tablica 24: Odabrani financijski pokazatelji Zagrebačke banke od 2008. do 2014. godine

Odabrani pokazatelji	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Neto dobit	1,394	1,216	1,281	1,316	888	465	1,116
ROA (u %)	1,56	1,31	1,33	1,27	0,85	0,44	1,14
ROE (u %)	10,76	8,61	8,99	8,49	5,63	2,97	7,11
Odnos danih kredita i primljenih depozita	1,07	1,11	1,13	1,23	1,13	1,13	1,12
Odnos obaveza i ukupne aktive	0,86	0,85	0,85	0,85	0,85	0,85	0,84

Izvor: Izrada autora na temelju financijskog izvještaja Zagrebačke banke

U tablici 28. analizom financijskih izvještaja banke utvrđeno je kako je došlo do pada većine pokazatelja. Neto dobit je padala tijekom vremena te je dostigla najnižu razinu 2013. godine od 465 milijuna kuna nakon koje slijedi nagli rast u 2014. godini, što nam sugerira oporavak banke i izlazak iz krize bankarskog sektora. Također se mogao primijetiti veći pad pokazatelja ROA u 2012. (0,85) i u 2013. godini (0,44) , usporedo i s padom pokazatelja ROE.

Privredna banka Zagreb²⁸

Privredna banka Zagreb d. d. u samom je vrhu hrvatskog bankarstva s dugim kontinuitetom bankarskog poslovanja. Osnovana je 1966. godine. U godini 1999. završena je privatizacija PBZ-a, te je kupnjom 66,3% dionica Banca Commerciale Italiana (BCI) postala većinski

²⁸ <http://www.pbz.hr/o-nama>

vlasnik. Ulaskom BCI u grupaciju Gruppo Intesa, PBZ postaje sastavnica te grupacije. Privredna banka Zagreb tako je postala sastavnicom grupacije Gruppo Intesa. Tijekom 2002. godine manjinski udio u vlasništvu PBZ-a stekla je Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD). U siječnju 2007. godine spajanjem Banke Intesa i Sanpaolo IMI, Privredna banka Zagreb postaje članica grupe Intesa Sanpaolo, koja stjecanjem udjela od EBRD-a 2015. godine povećava svoj većinski udjel u temeljnom kapitalu na 97,47 %.

Tablica 25: Odabrani financijski pokazatelji PBZ od 2008. do 2014. godine

Odabrani pokazatelji	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Neto dobit	1,100	927	860	1,136	846	615	643
ROA (u %)	1,73	1,44	1,28	1,68	1,24	0,94	0,93
ROE (u %)	12,4	9,46	8,31	10,15	7,21	5,35	5,51
Odnos danih kredita i primljenih depozita	1,02	1,01	1,02	1,06	1	0,97	0,88
Odnos obveza i ukupne aktive	0,83	0,85	0,85	0,83	0,83	0,82	0,83

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banke

Prema tablici 29. možemo primijetiti kako postoji nagli pad neto dobiti u zadnjih 7 godina, te se ta dobit skoro prepolovila. Također postoji pad svih pokazatelja koje promatramo, i ROA je pao za 0,8, i ROE za 7, dok je jedini pokazatelj koji je ostao relativno isti odnos obveza i ukupne aktive koji se nije toliko mijenjao tijekom godina, za 1-2 postotna poena. Na ovaj način možemo vidjeti kako je kriza dosta utjecala na poslovanje PBZ-a u tom periodu jer dolazi do pada skoro svih pokazatelja.

Hypo Alpe – Adria Bank²⁹

Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. (u nastavku rada HYPO banka) na hrvatskom tržištu posluje od 1996. godine, nudeći financijske proizvode i usluge pravnim osobama, javnim institucijama i građanima.

Nakon projekta pripajanja Slavonske banke Osijek početkom 2009. godine, Hypo banka nastavlja s razvojem poslovanja te nudi bogat asortiman usluga i proizvoda u svim krajevima Hrvatske. Mreža Hypo banke danas obuhvaća 74 poslovnice te više od 270 bankomata diljem Hrvatske, a financijske usluge pruža više od 400.000 klijenata.

Tablica 26: Odabrani financijski pokazatelji HYPO banke od 2008. do 2014. godine

Odabrani pokazatelji	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Neto dobit (u mil. kn)	139	107	186	45	272	-530	-116
ROA (u %)	0.53	0.27	0.48	0.01	0.01	-1.73	-0.41
ROE (u %)	2.97	1.68	2.91	0.01	0.05	-10.83	-2.43
Odnos danih kredita i primljenih depozita	1.75	1.9	1.8	1.9	1.75	1.26	1.20
Odnos obveza i ukupne aktive	0.82	0.84	0.84	0.87	0.84	0.84	0.83

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banke

U tablici 30. možemo kao i kod PBZ banke primijetiti pad skoro svih pokazatelja. Najniža razina većine pokazatelja bila je 2013. godine, koja je očito bila jako teška za HYPO banku. U toj godini ostvarili su gubitak od 530 mil. kuna. Oporavak je došao 2014. godine, no ipak imali su i tada veoma niske razine pokazatelja, ali ipak mnogo bolje nego prethodne. Kroz sve godine, ROA je pala s 0.53 na -0.41, a ROE s 2.97 na -2.43 , pa možemo reći kako je kriza imala ogroman utjecaj na poslovanje HYPO banke koja je ostvarivala velike gubitke u tim godinama. Već dvije godine bilježe velike gubitke, te je razlika između neto dobiti koju su ostvarivali od 2008.-2012. godine za samo 103 mil. kuna veća od gubitaka koje su ostvarili u prethodne dvije godine. Stabilan, kao i kod PBZ-a, samo je odnos između obveza i ukupne aktive koji je veću promjenu imao samo 2011. godine kada je iznosio 87%.

²⁹ <http://www.hypo-alpe-adria.hr/home.nsf/id/190>

Raiffeisen Bank³⁰

Krajem 1994. godine austrijska Raiffeisen Zentralbank Österreich AG (RZB) odlučila je uložiti u Hrvatsku, te je osnovala RBA. Od osnutka 1994. godine RBA neprekidno prati tržišne promjene i poslovne potrebe te je sukladno tome Uprava Banke mijenjala i prilagođavala organizacijski ustroj. Banka je stasala kroz nekoliko vrsta organizacijskih modela, a danas se može pohvaliti efikasnom procesnom organizacijom koju odlikuju produktivni i profitabilni operativni i upravljački poslovni procesi. Od 2010. godine RBA primjenjuje *Lean* - svjetski priznatu korporativnu kulturu unaprjeđenja poslovnih procesa koja omogućuje postizanje maksimalne izvrsnosti i vrijednosti usluga za klijente uz istovremeno povećanje interne efikasnosti.

Tablica 27: Odabrani financijski pokazatelji RBA od 2008. do 2014. godine

Odabrani pokazatelji	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Neto dobit (u mil.kn)	500	408	376	327	364	276	294
ROA (u %)	1.24	1.03	0.93	0.85	1.02	0.84	0.94
ROE (u %)	9.25	7.49	6.63	5.81	6.7	5.17	6.09
Odnos danih kredita i primljenih depozita	1.11	1.12	1.12	1.1	1	1.01	0.84
Odnos obveza i ukupne aktive	0.87	0.86	0.86	0.85	0.84	0.84	0.85

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banke

Prema podacima iz tablice 31. možemo primijetiti kako neto dobit naglo pada tijekom godina do 2012. godine kada raste sa 327 na 364 mil. kn, no opet 2013. godine banka bilježi pad. ROA tijekom godina također pada i prati kretanje neto dobiti. ROE je u odnosu na početnu promatranu godinu pao za trećinu. Odnos kredita i depozita također pada kao i odnos obveza i ukupne aktive koji se smanjio za 2% u odnosu na prvu promatranu godinu. Možemo primijetiti kako je financijska kriza imala veliki utjecaj na kretanje pokazatelja RBA, te im oporavak koji je došao 2014. godine daje nadu u bolje sutra.

Erste & Steiermärkische Bank d.d.³¹

³⁰ <https://www.rba.hr/wps/public-web/o-nama-rba>

Erste & Steiermärkische Bank d.d. (u nastavku Erste banka) pod tim imenom posluje od 1. kolovoza 2003., a nastala je spajanjem Riječke banke d.d., Rijeka i tadašnje Erste&Steiermärkische Bank d.d., Zagreb. Obje banke imale su značajnu ulogu na hrvatskom financijskom tržištu. Erste banka posluje na nacionalnoj razini te uslužuje više od 820.000 klijenata kroz mrežu od 132 poslovnice (svibanj 2015.) i oko 626 bankomata (travanj, 2015.). Mreža ujedno uključuje 13 komercijalnih, 8 poduzetničkih i 9 profitnih centara za korporativne klijente. Prema veličini aktive banka zauzima treće mjesto u Hrvatskoj, odnosno 15,14 posto tržišnog udjela.

Tablica 28: Odabrani financijski pokazatelji Erste banke od 2008. do 2014. godine

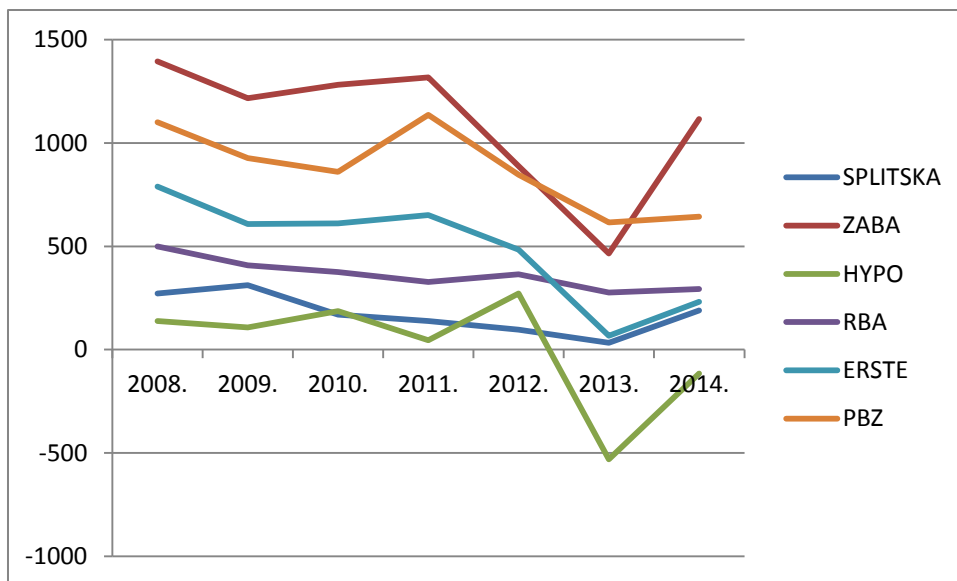
Odabrani pokazatelji	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Neto dobit (u mil. kn)	788	607	610	651	483	68	232
ROA (u %)	1.73	1.24	1.21	1.14	0.83	0.11	0.39
ROE (u %)	15.44	10.94	10.14	10.15	6.94	0.99	3.23
Odnos danih kredita i primljenih depozita	1.05	1.06	1.15	1.24	1.23	1.11	1.07
Odnos obveza i ukupne aktive	0.89	0.89	0.88	0.89	0.88	0.89	0.88

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banke

Na temelju podataka iz tablice 32. primjetno je kako neto dobit pada tijekom godina no veliki krah banka doživljava 2013. godine kada joj neto dobit sa 483 mil. kn pada na 68 mil. kn. ROA te godine doseže minimum od 0,11 dok ROE pada na 0,99. Odnos obveza i ukupne aktive je relativno konstantan i kreće se od 88% do 89%. Ipak oporavak stiže 2014. godine kada i neto dobit raste na 232 mil. kn , ROA na 0,39 i ROE na 3,23. Oporavak i povratak na početne podatke od 788 mil. kn ili ROA-u od 1,73 će ipak vjerojatno pričekati neko vrijeme jer je ovaj pad iz 2013. godine bio ipak nagao.

Grafikon 7: Kretanje neto dobiti Splitske banke i konkurenata od 2008. do 2014. godine

³¹ http://www.erstebank.hr/hr/O_nama/Erste_banka

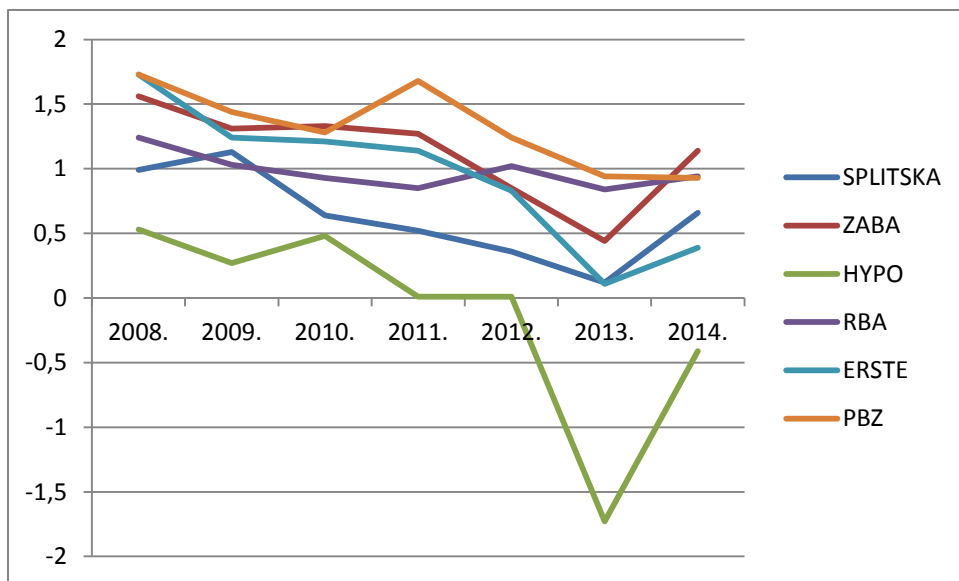

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banaka

Kada pogledamo grafikon 7. u kojem su prikazane neto dobiti Splitske banke i konkurenata možemo primijetiti kako je svima najniža točka njihovih dobiti bila u 2013. godini, a samo Hypo banka kroz ovo razdoblje bilježi gubitak baš te godine. Banka koja ostvaruje najveće neto dobiti je ZABA, pa i time pokazuje da je lider u bankarskom sektoru. Krivulje banaka su sinkronizirane, te možemo vidjeti kako je kriza utjecala na cijeli bankarski sektor i nije bilo izuzetaka.

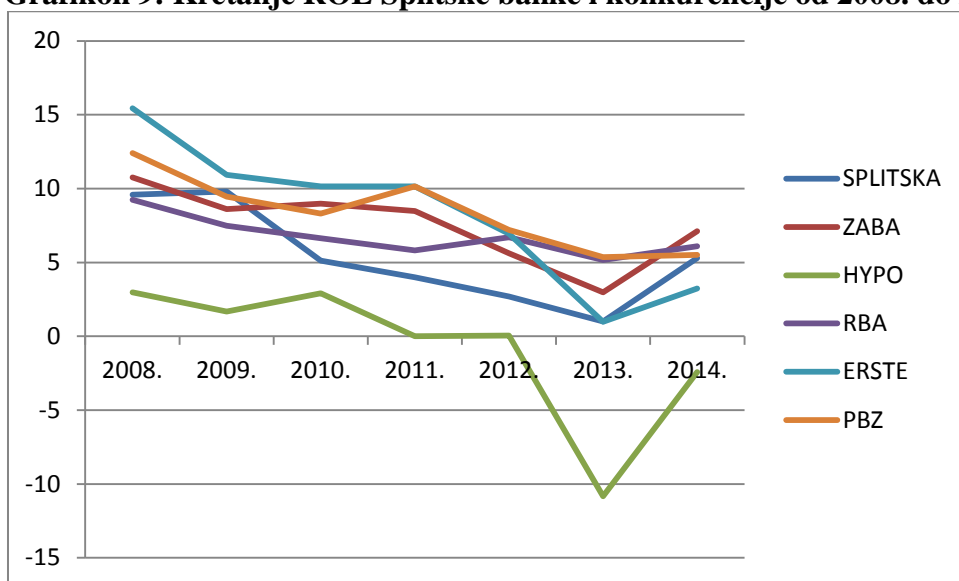
Grafikon 8. prikazuje kretanje ROA-e Splitske banke i konkurenata. Na grafikonu možemo primijetiti kako jedino negativnu ROA-u tijekom godina ima Hypo banka koja je vidljivo doživjela teške trenutke tijekom 2013. godine. Možemo vidjeti također i nagli pad kod Erste banke od 2011. godine, ali i kod Splitske banke od 2010. godine. U 2014. godini najveći rast u odnosu na 2013. godinu ima Zagrebačka banka.

Grafikon 8: Kretanje ROA-e Splitske banke i konkurenata od 2008. do 2014. godine

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banaka

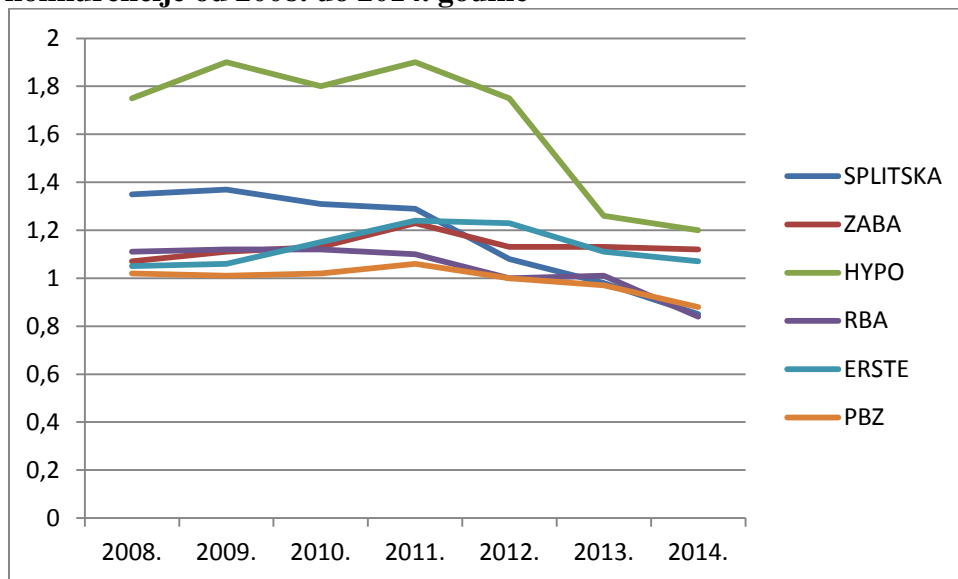
Grafikon 9: Kretanje ROE Splitske banke i konkurencije od 2008. do 2014. godine

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banaka

Na grafikonu 9. prikazano je kretanje ROE od 2008. do 2014. godine. ROE ima sličnu putanju kao i ROA, i u tom segmentu 4 banke se u 2014. godini nalaze u sličnoj situaciji: ZABA, PBZ, RBA i Splitska banka, dok Erste banka zaostaje a Hypo banka nakon negativne 2013. godine bilježi najveći rast. Najveći gubitak ROE u odnosu na početnu godinu bilježi Erste banka koja je u toj početnoj 2008. godini imala i najveći razinu ROE, iznad 15 %, a sad zaostaje za ostale 4 banke.

Grafikon 10: Kretanje odnosa danih kredita i primljenih depozita Splitske banke i konkurencije od 2008. do 2014. godine

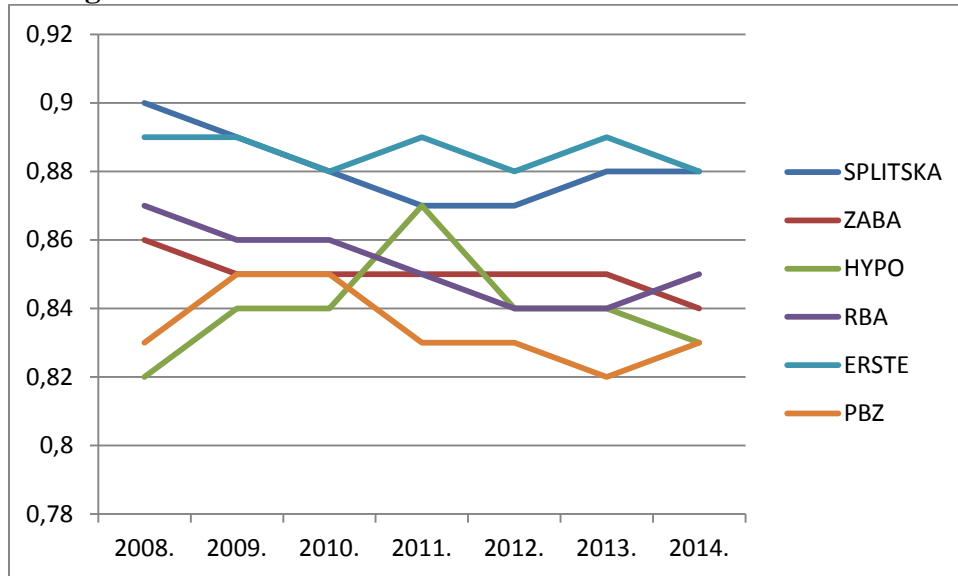
Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banaka

Grafikon 10. prikazuje odnos danih kredita i primljenih depozita svih 6 banaka. Primjećujemo kako se taj odnos najviše promijenio kod Hypo banke koja je u početnoj godini bilježila najvišu razinu od svih banaka, no uzrokovano krizom došlo je do naglog pada i iako je i 2014. godine vodeća, očekuje se njen daljnji pad. Problemi koji se javljaju kod Hypo banke je upravo ta razina danih kredita zbog toga što su oni postali nenaplativi i doveli Hypo banku u neugodnu situaciju da se nemaju kako riješiti viška imovine koju su dobili kroz te nenaplaćene dane kredite. Kod ostalih banaka samo je kod ZABA-e i kod Erste banke ovaj odnos pozitivan, dok je kod Splitske banke, PBZ-a i RBA odnos negativan, tj. ima više primljenih depozita od danih kredita.

Grafikon 11. prikazuje kretanje odnosa obveza i ukupne aktive svih 6 banaka. Najvišu razinu i tijekom krize ima Erste banka, te možemo reći kako na ovaj pokazatelj nema veliki utjecaj financijska kriza. Ovaj pokazatelj raste i pada tijekom godina kod svih banaka i ne može se

reći da postoji ikakav trend kretanja kojim bi se mogao osjetiti utjecaj krize. Najnižu razinu ovog pokazatelja ima PBZ.

Grafikon 11: Odnos obveza i ukupne aktive Splitske banke i konkurenata od 2008. do 2014. godine

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banaka

4.1. Klasifikacija odabranih banaka pomoću Cluster metode

U nastavku rada koristeći pokazatelje koji su već ranije korišteni za usporedbu poslovanja banaka, obaviti će se multivarijantna cluster analiza. Multivarijantnu analizu koristimo kako bismo promatrali i analizirali više statističkih varijabli u isto vrijeme. Ta vrsta analize ocjenjuje međuovisnost varijabli te ih grupira ovisno o njihovoj sličnosti što se naziva *faktorska analiza* ili grupira slučajeve (podatke) ovisno o njihovoj sličnosti ili povezanosti što se naziva *cluster analiza*.

Cluster analiza je vrsta multivarijantne statističke analize koja spada u metode klasificiranja. Temelji se na matematički formuliranim mjerama sličnosti i obuhvaća različite postupke, algoritme i metode grupiranja podataka. Osnovni problem s kojim se istraživači susreću u

praksi je na koji način najprije organizirati sakupljene podatke, a zatim koji je algoritam najbolje upotrijebiti.³²

Cluster analiza je vrsta istraživačke analize kojoj je glavni cilj rasporediti različite podatke u više grupa uz uvjet da je stupanj sličnosti unutar jedne grupe na najvećoj razini, a da je sličnost s ostalim grupama minimalna.

Metode grupiranja ili klasifikacije u osnovi se mogu podijeliti na:³³

1. Hijerarhijske

2. Nehijerarhijske.

Ad 1. Hijerarhijske metode su :

- *Metoda udruživanja ili aglomerativna metoda*

Vrsta metode gdje je u početku svaka jedinica poseban klaster, a zatim se jedinice grupiraju u sve manji broj grupa, dok se sve ne svrstaju u jednu grupu.

- *Metoda dijeljenja*

Vrsta metode po kojoj se velika grupa, koja u početku sadrži sve jedinice, dijeli na sve veći broj grupa, sve dok svaka jedinica ne postane zasebna grupa.

Pri provođenju hijerarhijskih grupiranja u stvari se traži najmanja od udaljenosti:

- udaljenost između dva najsličnija klastera,
- udaljenost između postojećih klastera i negrupiranih jedinica i
- udaljenost između dvije najsličnije negrupirane jedinice

Sljedeći korak u provođenju ove metode ovisi o tome koja je od ovih udaljenosti najmanja. Postoje različite metode koje na različit način određuju udaljenosti između više klastera. To su:

- metoda međusobnog povezivanja (Between-groups linkage),

³² Pivac S.: Statističke metode, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, 2010. , str.218

³³ Pivac S.: Statističke metode, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, 2010. , str.218

- metoda povezivanja unutar grupa (Within-groups linkage),
- metoda najbližeg susjeda (Nearest neighbour),
- metoda najdaljeg susjeda (Furthest neighbour),
- centroidna metoda (Centroid clustering),
- metoda medijana (Median clustering),
- Ward-ova metoda (Ward's method).

U radu će se koristiti metoda međusobnog povezivanja (Between groups linkage) koja se temelji na maksimiziranju udaljenosti između svakog para jedinica iz dva različita klastera. Udaljenost između dva klastera ovdje se računa kao prosjek udaljenosti svih kombinacija parova jedinica iz ta dva klastera.

Grafički prikaz grupiranja je tzv. grafikon matričnog stabla ili dendrogram koji vizualno u dvodimenzionalnom prostoru pokazuje hijerarhiju unutar konačnog klastera, gdje je napravljena podjela kroz binarno stablo. Dendrogram prikazuje i stvarne udaljenosti na skali od 0 do 25.

Mjere koje se najčešće koriste za udaljenost između numeričkih podataka su Euklidska udaljenost i Euklidska kvadratna udaljenost.

Ad 1. Nehijerarhijske metode

Od nehijerarhijskih metoda u praksi je najviše u upotrebi k-means metoda tj. metoda k-prosjeka. Prednost i/ili nedostatak ove metode, što naravno ovisi i o vrsti istraživanja, je što se unaprijed treba odabrati broj klastera. Jedinice se tada pridružuju klasteru kojem su najbliži, tj. s kojim imaju najmanju Euklidsku udaljenost. Ako je potrebno, neke jedinice se premještaju iz klastera u klaster sve dok se ne postigne stabilnost sustava.

Naravno i ovdje vrijedi kriterij minimalnih udaljenosti jedinica unutar klastera i maksimalnih udaljenosti između klastera.

Pri određivanju broja klastera može se početi od teorijskih postavki (ekonomskih) vezanih za istraživanje koje se provodi. ANOVA testiranje odnosi se na svaku promatranu varijablu i upućuje na zaključak je li se sredine između predloženih klastera signifikantno razlikuju. Ako

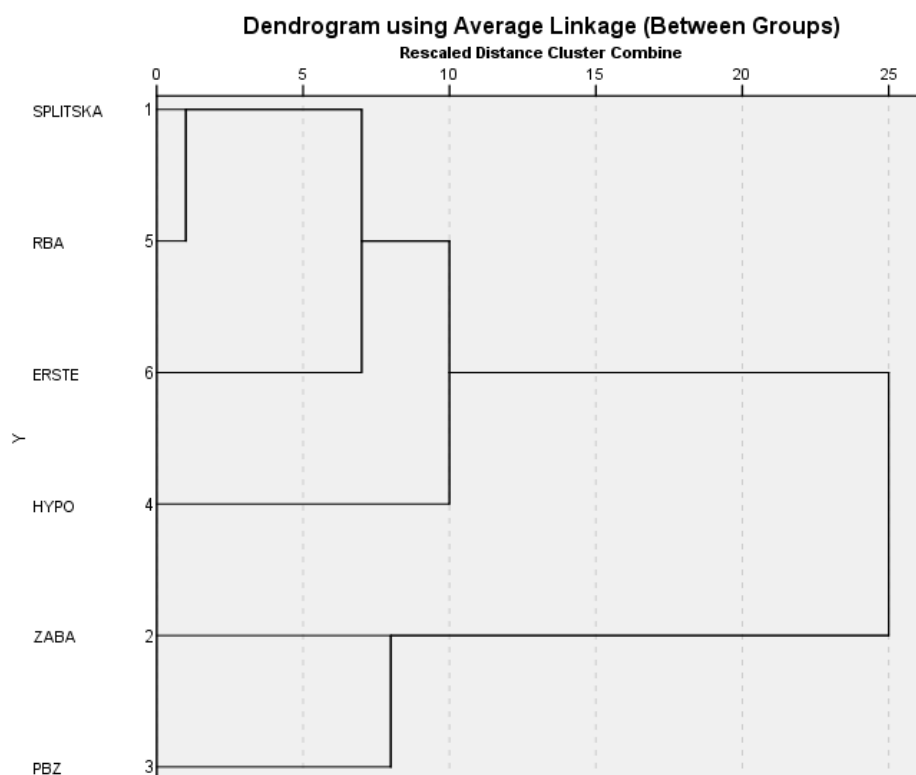
empirijske p-vrijednosti ne premašuju graničnu signifikantnost od 5%, može se zaključiti da se sredine između predloženih klastera značajno razlikuju. U suprotnom je potrebno promijeniti predloženi broj klastera i/ili promatrane varijable. Cluster analizom uvijek se postiže neka klasifikacija. Ako se neka jedinica nikako ne može klasterirati ni u višim fazama klasteriranja, ona se smatra netipičnom vrijednošću (outlier). Takva jedinica se zove Runt ili Entropy grupa.

Rješenja nisu uvijek jedinstvena jer zavise o varijablama koje su uključene u analizu, ali i o načinu kako je klaster definiran. Potrebno je napomenuti kako je cluster analiza nepristrana i transparentna.

U nastavku rada slijedi praktični dio cluster analize Splitske banke i konkurentskih banaka odrađen u SPSS-u uz pomoć podataka iz financijskih izvješća banaka. Analizirat ćemo 2009. godinu i 2014. godinu te ih usporediti i vidjeti je li došlo do ikakvih promjena.

Cluster analiza 2009. godina

Slika 1: Klasifikacija odabranih banaka putem hijerarhijske metode za 2009. godinu

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banaka u SPSS-u

Tablica 29: Klasifikacija odabranih banaka putem nehijerarhijske metode za 2009. godinu

Cluster Membership			
Case Number	BANKA	Cluster	Distance
1	SPLITSKA	1	46,559
2	ZABA	2	144,501
3	PBZ	2	144,501
4	HYPO	1	251,568
5	RBA	1	49,501
6	ERSTE	1	248,524

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banaka u SPSS-u

Na slici 1. je prikazana klasifikacija banaka hijerarhijskom metodom udruživanja a u tablici 29. je prikazana klasifikacija odabranih banaka putem metode k-prosjeka. Pomoću ovih metoda ZABA i PBZ čine jedan klaster, dok Splitska banka, RBA, Hypo i Erste čine drugi klaster.

Tablica 30: Klasifikacija odabranih banaka putem nehijerarhijske metode k-prosjeka (ANOVA testiranje za 2009. god.)

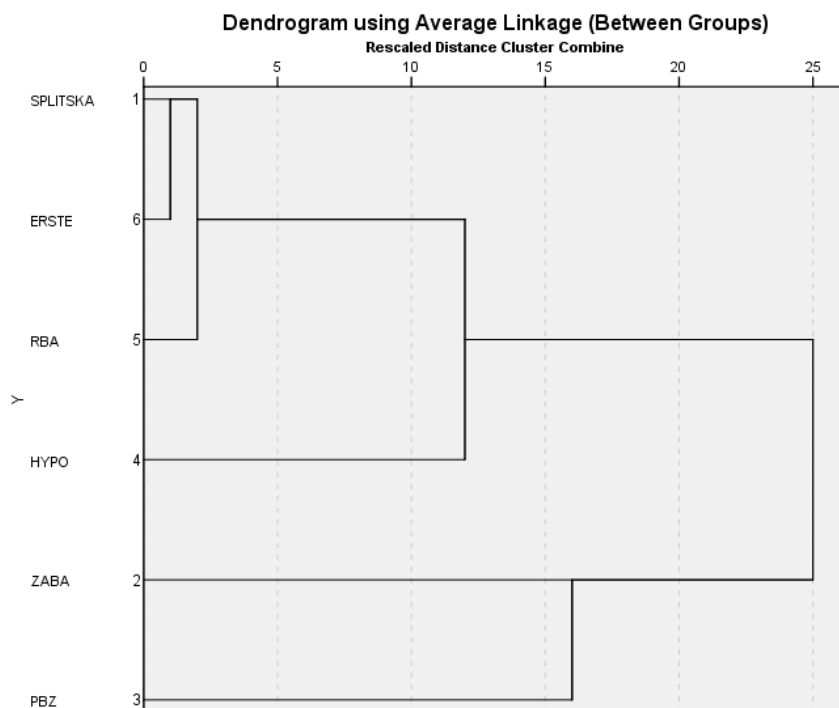
ANOVA

	Cluster		Error		F	Sig.
	Mean Square	df	Mean Square	Df		
NETO DOBIT	677825,333	1	42844,375	4	15,821	,016
ROA	,279	1	,147	4	1,894	,241
ROE	3,224	1	12,850	4	,251	,643
ODNOS DANIH KREDITA I PRIMLJENIH DEPOZITA	,122	1	,111	4	1,098	,354
ODNOS OBVEZA I UKUPNE IMOVINE	,001	1	,000	4	1,185	,338

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banaka u SPSS-u

Koristeći tablicu 30. možemo zaključiti kako na osnovu granične signifikantnosti od 5% samo pokazatelj neto dobiti značajno utječe na razliku između klastera zbog toga što je njegova empirijska p-vrijednost manja od 5%.

Slika 2: Klasifikacija odabranih banaka putem hijerarhijske metode za 2014. godinu

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banaka u SPSS-u

Tablica 31: Klasifikacija odabranih banaka putem nehijerarhijske metode za 2014. godinu

Cluster Membership			
Case Number	BANKA	Cluster	Distance
1	SPLITSKA	1	40,064
2	ZABA	2	236,501
3	PBZ	2	236,501
4	HYPO	1	266,058
5	RBA	1	144,033
6	ERSTE	1	82,000

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banaka u SPSS-u

Gledajući sliku 2. na kojoj je prikazana klasifikacija banaka hijerarhijskom metodom udruživanja za podatke iz 2014. godine i tablicu 31. koja pokazuje klasifikaciju odabranih banaka putem metode k-prosjeka možemo primijetiti kako su jednake rezultatima metoda za 2009. godinu. Zagrebačka banka i Privredna banka Zagreb i dalje čine jedan klaster, a Splitska banka, Hypo, Erste i Raiffeisen banka čine drugi klaster.

Tablica 32: Klasifikacija odabranih banaka putem nehijerarhijske metode k-prosjeka (ANOVA testiranje za 2014. god.)

ANOVA

	Cluster		Error		F	Sig.
	Mean Square	df	Mean Square	df		
NETO DOBIT	709560,333	1	52920,125	4	13,408	,022
ROA	,546	1	,259	4	2,106	,220
ROE	14,214	1	11,400	4	1,247	,327
ODNOS DANIH KREDITA I PRIMLJENIH DEPOZITA	,000	1	,030	4	,004	,950
ODNOS OBVEZA I UKUPNE IMOVINE	,001	1	,000	4	1,802	,251

Izvor: Izrada autora na temelju financijskih izvještaja banaka u SPSS-u

Koristeći tablicu 32. možemo zaključiti kako na osnovu granične signifikantnosti od 5% samo pokazatelj neto dobiti i dalje značajno utječe na razliku između klastera zbog toga što je njegova empirijska p-vrijednost manja od 5%.

Na temelju ovih deskriptivnih analiza i Cluster metoda, možemo prihvatiti H2 hipotezu koja glasi da se položaj Splitske banke u smislu poslovne uspješnosti s obzirom na odabrane konkurente nije promijenio za vrijeme i nakon financijske krize.

5. ZAKLJUČAK

Osnovna svrha i cilj ovog rada bio je analizirati i ocijeniti uspješnost poslovanja Splitske banke od 2007. do 2014. godine, točnije u periodu kada je bankarski sektor pogodila velika financijska kriza. Koristeći se konkretnim podacima iz financijskih izvještaja banaka analizirale su se pojedine stavke i pokazatelji u poslovanju banaka. Cilj istraživanja je bio testirati postavljene hipoteze, analizirati financijske izvještaje banke, analizirati poslovanje banke pomoću financijskih pokazatelja te usporediti poslovanje Societe Generale-Splitske banke d.d. za vrijeme trajanja krize s odabranim konkurentima u Republici Hrvatskoj.

Prva istraživačka hipoteza postavljena u ovom radu je glasila:

***H1:** Svjetska financijska kriza negativno je utjecala na poslovanje i financijske rezultate Splitske banke u Republici Hrvatskoj.*

Prva hipoteza potvrđena je nizom analiza bilanci i računa dobiti i gubitka banke u razdoblju od 2007. do 2014. godine. Analizom financijskih izvještaja banke utvrđeno je kako je došlo do pada većine pokazatelja. Neto dobit je padala tijekom vremena te je dostigla najnižu razinu 2013. godine nakon koje slijedi nagli rast u 2014. godini što nam sugerira oporavak banke i izlazak iz krize bankarskog sektora. Također se mogao primijetiti veći pad pokazatelja ROA u 2012. i u 2013. godini, usporedo i s padom pokazatelja ROE. Koristeći se vertikalnom i horizontalnom analizom bilance i računa dobiti i gubitka uočene su nagle promjene u svim stavkama u poslovanju, a neto dobit je narasla za 458,82% u zadnjoj promatranoj godini te se opet ta godina pokazuje kao godina oporavka. Iako je cijelo vrijeme banka poslovala s dobitkom ipak možemo kao relevantnim uzeti neto dobit koja se kretala od 288 milijuna kuna 2007. godine, pa pala na "samo" 34 milijuna kuna 2013. godine.

Druga hipoteza postavljena u ovom radu je:

***H2:** Položaj Splitske banke u smislu poslovne uspješnosti s obzirom na odabrane konkurente nije se promijenio za vrijeme i nakon financijske krize.*

Druga hipoteza potvrđena je putem multivarijantne cluster analize i deskriptivnih analiza. Korišteni su pokazatelji neto dobit, ROA, ROE, odnos danih kredita i primljenih depozita i odnos obveza i ukupne aktive. Na temelju tih pokazatelja može se pretpostaviti da se položaj Splitske banke nije promijenio s obzirom na odabrane konkurente.

Treća istraživačka hipoteza postavljena u ovom radu je glasila:

H3: *Postoji pozitivan utjecaj kreditiranja Splitske banke na kretanje BDP-a za period koji se istražuje.*

Treća hipoteza je također potvrđena putem korelacijske analize. Statistički je dokazano kako kretanje odobrenih kredita vodi promjeni razine BDP-a. Općenito porast kreditiranja utječe pozitivno na rast BDP-a jer potiče potrošnju i investicije koje su glavne sastavnice BDP-a. Dakle, možemo pretpostaviti kako će daljnji rast ukupne količine danih kredita Splitske banke voditi rastu BDP-a.

Rezultati dobiveni provedenim istraživanjem u ovom diplomskom radu mogu poslužiti kao korisna informacija mnogim analitičarima i investitorima, te postojećim i potencijalnim klijentima pružiti uvid u poslovnu uspješnost Societe Generale – Splitske banke d.d.

6. SAŽETAK

Ključne riječi: *financijski pokazatelji, statistička analiza, financijska kriza*

Societe Generale – Splitska banka d.d. je članica francuske grupacije Societe Generale, te predstavlja snažnu financijsku instituciju u hrvatskom bankarskom sektoru. U ovom radu je provedena statistička analiza poslovanja Splitske banke u razdoblju od 2007. do 2014. godine kako bi se dobile informacije o uspješnosti njenog poslovanja. Promatralo se razdoblje za vrijeme i nakon financijske krize kako bi se pokazalo je li kriza utjecala na poslovanje i na financijske pokazatelje banke. Napravljena je i komparativna analiza prema glavnim konkurentima. Testirajući hipoteze, došli smo do zaključka kako je financijska kriza negativno djelovala na poslovanje Splitske banke u Hrvatskoj.

7. SUMMARY

Keywords: *financial indicators, statistical analysis, financial crisis*

Societe Generale - Splitska banka d.d. is a member of the French group Societe Generale, and a strong financial institution in the Croatian banking sector. This work includes analysis of entire business operations of Splitska Banka in period from 2007. to 2014. Watched the period during and after the financial crisis in order to show that the crisis has affected the business and financial indicators of the bank. It's made a comparative analysis by major competitors. Testing hypotheses, we came to the conclusion that the financial crisis did affect the operations of Splitska Banka in Croatia.

Popis tablica

Tablica 1: Kretanje ROA i ROE Splitske banke u razdoblju od 2007. do 2014. godina	13
Tablica 2: Odnos danih kredita i primljenih depozita Splitske banke u razdoblju od 2007. do 2014. godine	14
Tablica 3: Pokazatelji zaduženosti Splitske banke u razdoblju od 2007. do 2014. godine.....	15
Tablica 4: Pokazatelji ekonomičnosti Splitske banke u razdoblju od 2007. do 2014.godine ..	17
Tablica 5: Pokazatelji marže Splitske banke u razdoblju od 2007. do 2014. godine.....	18
Tablica 6: Poslovanje Splitske banke u razdoblju od 2007. do 2014. godine.....	19
Tablica 7: Horizontalna analiza bilance Splitske banke za 2012. godinu	22
Tablica 8: Horizontalna analiza bilance Splitske banke za 2013. godinu	24
Tablica 9: Horizontalna analiza bilance Splitske banke za 2014. godinu	26
Tablica 10: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Splitske banke 2012. godine	27
Tablica 11: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Splitske banke 2013. godine	28
Tablica 12: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka Splitske banke 2014. godine	29
Tablica 13: Vertikalna analiza bilance Splitske banke za 2011. i 2012. godinu.....	31
Tablica 14: Vertikalna analiza bilance Splitske banke za 2012. i 2013. godinu.....	33
Tablica 15: Vertikalna analiza bilance Splitske banke za 2013. i 2014. godinu.....	34
Tablica 16. : Vrijednost koeficijenata linearne korelacije.....	38
Tablica 17 : Vrijednosti ukupne imovine i depozita banke (u mil.kuna).....	38
Tablica 18: Korelacija ukupne imovine i depozita banke	39
Tablica 19: Vrijednosti osobne potrošnje i odobrenih kredita stanovništvu u mil. kuna	40
Tablica 20: Korelacija osobne potrošnje i odobrenih kredita stanovništvu	40
Tablica 21: Vrijednosti BDP-a i odobrenih kredita stanovništvu u mil.kuna	42
Tablica 22: Korelacija odobrenih kredita stanovništvu i BDP-a.....	42
Tablica 23: Ukupna imovina vodećih banaka u Republici Hrvatskoj 2016. godine.....	44
Tablica 24: Odabrani financijski pokazatelji Zagrebačke banke od 2008. do 2014. godine ...	46
Tablica 25: Odabrani financijski pokazatelji PBZ od 2008. do 2014. godine	47
Tablica 26: Odabrani financijski pokazatelji HYPO banke od 2008. do 2014. godine	48
Tablica 27: Odabrani financijski pokazatelji RBA od 2008. do 2014. godine	49
Tablica 28: Odabrani financijski pokazatelji Erste banke od 2008. do 2014. godine.....	50
Tablica 29: Klasifikacija odabranih banaka putem nehijerarhijske metode za 2009. godinu..	58
Tablica 30: Klasifikacija odabranih banaka putem nehijerarhijske metode k-prosjeka (ANOVA testiranje za 2009. god.).....	58

Tablica 31: Klasifikacija odabranih banaka putem nehijerarhijske metode za 2014. godinu..	60
Tablica 32: Klasifikacija odabranih banaka putem nehijerarhijske metode k-prosjeka (ANOVA testiranje za 2014. god.).....	60

Popis grafikona

Grafikon 1: Kretanje ROA i ROE Splitske banke od 2007. do 2014. godine.....	13
Grafikon 2. : Dijagram rasipanja s pozitivnom vezom između promatranih varijabli.....	36
Grafikon 3: Dijagram rasipanja ukupne imovine i depozita	39
Grafikon 4: Dijagram rasipanja osobne potrošnje i odobrenih kredita stanovništvu	41
Grafikon 5: Dijagram rasipanja odobrenih kredita stanovništvu i BDP-a	43
Grafikon 6: Ukupna imovina vodećih banaka u Republici Hrvatskoj 2016. godine	45
Grafikon 7: Kretanje neto dobiti Splitske banke i konkurenata od 2008. do 2014. godine	50
Grafikon 8: Kretanje ROA-e Splitske banke i konkurencije od 2008. do 2014. godine.....	51
Grafikon 9: Kretanje ROE Splitske banke i konkurencije od 2008. do 2014. godine	52
Grafikon 10: Kretanje odnosa danih kredita i primljenih depozita Splitske banke i konkurencije od 2008. do 2014. godine	53
Grafikon 11: Odnos obveza i ukupne aktive Splitske banke i konkurenata od 2008. do 2014. godine	54

Popis slika

Slika 1: Klasifikacija odabranih banaka putem hijerarhijske metode za 2009. godinu	57
Slika 2: Klasifikacija odabranih banaka putem hijerarhijske metode za 2014. godinu	60

LITERATURA

1. Babić, Z.: Modeli i metode poslovnog odlučivanja, Ekonomski fakultet Split, 2011.
2. Belak, V.: Managersko računovodstvo, RRF, Zagreb, 1995.
3. Belak, V.: Osnove profesionalnog računovodstva. Split : Veleučilište, 2002.
4. Bolfek, M., Knežević, S., Stanić, B.: Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, pregledni rad, 2012.
5. Filipović, I.: Računovodstvo banaka, skripta, Sveučilište u Splitu
6. Gulin, D.: Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2008.
7. Halaj, G.: Strateške grupe i uspješnost poslovanja banaka, Financijska teorija i praksa, Vol. 33, br. 2, 2009.
8. Hunjak, T., Jakovčević, D.: Višekriterijski modeli za rangiranje i uspoređivanje banaka, Zbornik ekonomskog fakulteta znanstveni rad, 2003.
9. Jurun, E.: Kvantitativne metode u ekonomiji. Ekonomski fakultet Split, Split, 2007.
10. Krivačić, D., Smederevac S., Vujnović P.: Profitabilnost banaka u uvjetima gospodarske krize- analiza banaka u Hrvatskoj, stručni članak, 2012.
11. Kundid, A.: Indikatori profitabilnosti bankovnog poslovanja, Računovodstveno-financijske informacije, broj 12, 2010.
12. Mishin F., S., Eatkons, S.G.: Financijska tržišta i institucija, IV izdanje, Mate, Zagreb, 2008.
13. Pejić Bach, M., Posedel, P., Stojanović, A. (2009). Determinante profitabilnosti banaka u Hrvatskoj. Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, 7(1), 81-92.
14. Pervan, I.: Menadžersko računovodstvo, skripta, Split, ak.g. 2007./2008
15. Pivac, S.: Statističke metode, Ekonomski fakultet u Splitu, Split, 2010.
16. Primorac, Ž.: Budućnost bankarstva, Ekonomija 16(2), str. 429-444, Zagreb, 2009.
17. Rozga, A.: Statistika za ekonomiste, Ekonomski fakultet Split, Split, 2009.
18. Rozga, A.; Grčić, B: Poslovna statistika, Ekonomski fakultet u Splitu, 2009.
19. Sever, S: Financijski pokazatelji banaka, prezentacija, Ekonomski fakultet Zg, 2009.
20. Vidučić, Lj.: Financijski menadžment, V. dopunjeno i izmijenjeno izdanje, RRI F, Zagreb 2006.
21. Žager, K., Žager, L.; Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, str.179., Zagreb, 1999.

Internet izvori:

22. www.dzs.hr
23. www.hrčak.srce.hr
24. www.hnb.hr
25. www.hub.hr
26. www.poslovnih.hr
27. www.splitskabanka.hr/home
28. <http://finance.hr/analiza-hrvatskog-bankarskog-sektora/>
29. <https://loomen.carnet.hr/mod/book/view.php?id=131187&chapterid=31505>
30. <http://www.limun.hr/>
31. <http://www.poduzetnistvo.org/news/clanak-financijski-izvjestaji-kao-osnova-poslovnog-odlucivanja>
32. www.rba.hr
33. www.erstebank.hr
34. www.pbz.hr
35. www.addiko.hr